

R E Z I M E

Općina Travnik je uvažavajući trend koji je prisutan u ovoj oblasti započela aktivnosti u ovoj oblasti s ciljem dugotrajnog rješenja ovog problema.

Konačan cilj je da kompletno područje općine Travnik bude obuhvaćeno organiziranim prikupljanjem otpadom, da se izgradi centar za upravljanje otpadom gdje će se vršiti tretman otpada, rješenje problema odlaganja klasičnog otpada, te odlaganje preostalog otpada na regionalnu deponiju "Moščanica" Zenica.

Zakonom je predviđeno da su općine u obavezi izraditi Planove upravljanja otpadom, i da isti moraju biti usaglašeni sa Federalnom strategijom upravljanja otpadom i Kantonalnim planom upravljanja otpadom.

Srednjobosanski kanton/Kanton Središnja Bosna još uvijek nije izradio Plan, ali zbog obaveza u SIDA projektu, Općina Travnik će provesti potrebne aktivnosti s ciljem donošenja Plana, uz obavezu da isti uskladi sa Kantonalnim planom kada bude donesen.

Svrha Plana Upravljanja otpadom je da djeluje kao:

- Sredstvo planiranja općinskoj administraciji
- Sredstvo za javno informiranje
- Informacija za uposlene
- Sastavni dio aplikacije za SIDA sredstva

Općina je na osnovi identificiranih problema postavila sljedeće ciljeve i aktivnosti :

Ciljevi	Stanje 2010	Akcije za period 2010 – 2016
Povećati broj stanovnika koji je obuhvaćen organiziranim odvozom komunalnog otpada	Trenutna pokrivenost je 60% od ukupnog broja domaćinstava koje je potrebno obuhvatiti sistemom prikupljanja	Implementacijom projekata „Proširivanje pokrivenosti teritorije općine Travnik u 10 MZ planira se povećati pokrivenost.
Uspostaviti integralni sistem upravljanja otpadom i konačno odlaganje na regionalnu deponiju "Moščanica"	Na području općine Travnik aktivnosti oko reciklaže komunalnog otpada su još uvijek jako malo prisutne. U dosadašnjem periodu jedno privatno poduzeće je vršilo prikupljanje papira od fizičkih pravnih lica, a JKP "Bašbunar" je tokom 2010 godine također pokrenuo aktivnost na prikupljanju papira. Prikupljanje specijalnog i opasnog otpada je neorganizirano. Prepreku uspostavi integralnog upravljanja predstavlja i neefikasan sistem naplate.	Uspostaviti efikasan sistem naplate za izvršene komunalne usluge Definirati koncepte za upravljanje posebnim vrstama otpada Postupno uvođenje selektivnog prikupljanja i reciklaža otpada
Ukloniti nelegalna odlagališta otpada i izvršiti sanaciju zemljišta	Na području općine Travnik postoji oko 230 nelegalnih odlagališta komunalnog otpada (divlje deponije). Divlje deponije se nalaze na cijelom prostoru općine Travnik (pored puteva, u rijekama, potocima, na ulazima i izlazima iz naseljenih mjesta itd.).	Općina izdvaja godišnje cca 30.000 KM za sanaciju divljih deponija

Sadržaj

1	Uvod	4
1.1	Definicije.....	4
1.2	Pravni osnov i period važenja plana	4
2	Osnovni podaci o općini i proizvođačima otpada	4
2.1	Položaj (morfologija terena i dostupnost za pružanje usluge)	4
2.2	Odnos ruralnog i urbanog područja.....	5
2.3	Broj stanovnika	5
2.4	Proizvođači otpada iz privrede.....	6
2.5	Proizvođači otpada – javne ustanove	6
3	Pravni okvir za upravljanje otpadom.....	7
3.1	Planski dokumenti	7
3.2	Zakonska regulativa.....	9
3.3	Analiza i zaključci	11
4	Administrativni okvir	12
4.1	Institucionalna organizacija.....	12
4.2	Ugovori i saradnje.....	12
4.3	Analiza i zaključci	13
5	Postojeći kapaciteti za prikupljanje i odvoz otpada	13
5.1	Opremljenost za pružanje usluga prikupljanja i odvoženja otpada	13
5.1.1	Sakupljanje od domaćinstava.....	16
5.1.2	Otpad od privrednih subjekata.....	16
5.2	Dinamika i način odvoza.....	16
5.3	Sakupljanje opasnog otpada iz domaćinstava	17
5.4	Sakupljanje specijalnog otpada	17
5.5	Proizvođači otpada koji sami zbrinjavaju otpad	17
5.6	Drugi operateri.....	17
5.7	Analize i zaključci	17
6	Postojeća infrastruktura za odlaganje.....	18
6.1	Objekti za odlaganje	18
6.1.1	Regionalna deponija	18
6.1.2	Lokalna deponija	18
6.2	Centri za reciklažu	19
6.3	Zeleni otoci	19
6.4	Centri za kabasti otpadi	19
6.5	Drugi objekti	19
6.6	Analiza i zaključci	19
7	Divlja odlagališta	20
8	Opis količina otpada i prognoze	20
8.1	Proizvedeni otpad.....	20
8.2	Prikupljeni miješani otpad (otpad iz kontejnera, kanti, kesa)	21
8.3	Izdvojene količine otpada za ponovnu upotrebu i reciklažu.....	21
8.3.1	Papir, Karton	21
8.3.2	Plastika	21
8.3.3	Staklo.....	21
8.3.4	Željezo i metal.....	21
8.3.5	Zeleni otpad	22
8.4	Specijalni otpad	22
8.4.1	Životinjski otpad-leševi	22
8.4.2	Opasni otpad.....	22
8.4.3	Medicinski otpad	22

8.4.4	Mulj iz otpadnih voda.....	23
8.4.5	Građevinski materijal i materijal od rušenja	23
8.4.6	Kontaminirano tlo	23
8.4.7	Slupana vozila, rezervni dijelovi i gume	23
8.4.8	Elektronski i elektronički otpad	24
8.4.9	Kabasti otpad	24
8.5	Ukupno prikupljen otpad	24
8.6	Otpad odvezen na odlagališta	24
8.7	Analiza i zaključci	24
9	Financiranje	25
9.1	Tarifa za domaćinstva.....	25
9.2	Tarifa za privredni sektor	26
9.3	Stupanj naplate.....	26
9.4	Bilans stanja 2008 – 2010	26
9.5	Procjena priliva sredstava iz budžeta.....	28
9.6	Analiza i zaključci	29
10	Informiranje javnosti	30
10.1	Informiranje korisnika o pruženim uslugama	30
10.2	Programi podizanja svijesti	30
10.3	Analiza i zaključci	30
11	Specifikacija problema	30
11.1	Institucionalni problemi	30
11.2	Pravni problemi.....	31
11.3	Infrastrukturni problemi	31
11.4	Financijski.....	32
11.5	Javna svijest.....	32
12	Ciljevi upravljanja otpadom za planski period	32
13	Program mjera	33
13.1	Program mjera za unaprjeđenje sistema za prikupljanje i odvoz otpada	33
13.2	Program mjera za unaprjeđenje sistema za iskorištavanje otpada.....	35
13.3	Program mjera za unaprjeđenje sistema za konačno odlaganje otpada	35
13.4	Program mjera za unaprjeđenje javne svijesti.....	36
14	Analiza rizika	37
15	Monitoring	37
16	Korištena literatura	37
17	Prilozi	37

1 Uvod

1.1 Definicije

Osnovne definicije koje će biti korištene u ovom Planu su:

- **Otpad** znači sve tvari i predmete koje vlasnik odlaže, namjerava odložiti ili se traži njihovo odlaganje u skladu sa jednom od kategorija otpada,
- **Komunalni otpada** je otpad iz domaćinstva i drugi otpad koji je zbog svoje prirode ili sastava sličan otpadu iz domaćinstva,
- **Tehnološki otpad** je otpad koji nastaje u proizvodnim procesima, a po količini, sastavu i svojstvima razlikuje se od komunalnog otpada,
- **Operater** je fizičko ili pravno lice odgovorno za bilo koju vrstu aktivnosti upravljanja otpadom,
- **Upravljanje otpadom** znači sistem aktivnosti i radni u vezi sa otpadom,
- **Tretman** znači fizičke, termalne, hemijske ili biološke procese, uključujući sortiranje, koji mijenjaju karakteristike otpada,
- **Prikupljanje** je sistematsko prikupljanje, po mogućnosti sortiranje otpada olakšanja budućeg tretmana,
- **Transport** je promet otpada izvan prostorija,
- **Deponija** je mjesto za odlaganje otpada u svrhu konačnog odlaganja na površinu ili ispod površine zemljišta.

1.2 Pravni osnov i period važenja plana

Pravni osnov za donošenje Plana upravljanja otpadom je sadržan u članu 9. i 10. Zakona o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH”, broj 33/03), i u članu 5. i 7. Zakona o upravljanju otpadom SBK/KSB (“Službene novine SBK/KSB”, broj 4/05). Članom 5. Zakona o upravljanju otpadom SBK/KSB (“Službene novine SBK/KSB”, broj 4/05), predviđeno je da će općine svojim planovima urediti uvjete za planiranje upravljanja otpadom uz uvažavanje odredbi Zakona. Članom 7. istog Zakona predviđeno je šta treba da sadrži općinski plan upravljanja otpadom, kao i obaveza dostavljanja Plana kantonalnom ministarstvu nadležnom za pitanje okoliša.

Plan se se radi za period 2011-2016, a isti će po predviđenoj proceduri biti dopunjen ukoliko to bude potrebno.

2 Osnovni podaci o općini i proizvođačima otpada

2.1 Položaj (morfologija terena i dostupnost za pružanje usluge)

Općina Travnik je smještena u srednjem dijelu Bosne i Hercegovine i prostire se na površini od 563 km².

Općina Travnik je smještena na nadmorskoj visini od 517 m, u kotlini rijeke Lašve, omeđena planinom Vlašić sa sjeverne strane i Vilenicom sa južne strane.

Travnik je od regionalnih centara (Sarajevo, Mostar, Banja Luka i Tuzla) prosječno udaljen oko 170 km.

Općina Travnik se nalazi u zoni povoljnih morfoloških, hidrografskih i pedoloških karakteristika tla.

Najveći dio gradskog djela općine Travnik je pristupačan za odvoz komunalnog otpada specijalnim vozilima, a odvoz sa padinskih djelova (veliki uspon, uske ulice) – Skok, Ilovača, Bojna i određeni djelovi MZ Stari Grad, se vrši malim kamionima, na način da se dovoz vrši do sjedišta preduzeća pa se tu vrši pretovar na specijalna vozila.

Što se tiče ruralnog djela na području svake MZ ima teško pristupačnih djelova, pa se na osnovu zaključka OV Travnik vode aktivnosti sa MZ da se utvrde lokacije gdje bi građani dovozili komunalni otpad (lokacije za kontejnere ili za individualne posude), a komunalna preduzeća bi u skladu sa planom vršila preuzimanje i transport komunalnog otpada.

2.2 Odnos ruralnog i urbanog područja

Na području općine Travnik postoje tri urbane cjeline: gradsko područje, područje MZ Turbe i područje MZ Nova Bila.

Na području općine Travnik organizovane su 34 Mjesne zajednice, od čega urbanom području pripadaju Mjesna zajednica Centar, Stari Grad, Bojna, Kalibunar, Turbe i Nova Bila), a oko 75 % područja općine Travnik su ruralna područja.

2.3 Broj stanovnika

Tabela 1. Broj stanovnika i domaćinstava po mjesnim zajednicama

<i>r.b.</i>	<i>Naziv mjesne zajednice</i>	<i>Broj stanovnika</i>	<i>Broj domaćinstava</i>
1.	<i>Bojna</i>	<i>1.500</i>	<i>375</i>
2.	<i>Dub</i>	<i>1.036</i>	<i>259</i>
3.	<i>Čukle</i>	<i>504</i>	<i>126</i>
4.	<i>Mudrike</i>	<i>594</i>	<i>148</i>
5.	<i>Pokrajčići</i>	<i>325</i>	<i>82</i>
6.	<i>Turbe</i>	<i>7.000</i>	<i>1.750</i>
7.	<i>Višnjevo</i>	<i>1.049</i>	<i>262</i>
8.	<i>Grahovčići</i>	<i>360</i>	<i>90</i>
9.	<i>Pirota</i>	<i>531</i>	<i>133</i>
10.	<i>Centar</i>	<i>8.500</i>	<i>2.125</i>
11.	<i>Potkraj</i>	<i>760</i>	<i>190</i>
12.	<i>Ilovača</i>	<i>447</i>	<i>112</i>
13.	<i>Karaula</i>	<i>3.900</i>	<i>975</i>
14.	<i>Goleš</i>	<i>750</i>	<i>188</i>
15.	<i>Bjelo Bučje-Pulac</i>	<i>1.181</i>	<i>296</i>
16.	<i>Mosor</i>	<i>625</i>	<i>157</i>
17.	<i>Stari Grad</i>	<i>1.371</i>	<i>343</i>
18.	<i>Guča Gora</i>	<i>1.415</i>	<i>354</i>
19.	<i>Kalibunar</i>	<i>6.000</i>	<i>1.500</i>
20.	<i>Zagrađe</i>	<i>747</i>	<i>188</i>
21.	<i>Paklarevo</i>	<i>619</i>	<i>155</i>
22.	<i>Vitovlje</i>	<i>1.342</i>	<i>336</i>
23.	<i>Šišava</i>	<i>214</i>	<i>54</i>
24.	<i>Gluha Bukovica</i>	<i>1.056</i>	<i>264</i>
25.	<i>Dolac</i>	<i>1.794</i>	<i>449</i>
26.	<i>Dolac n/L</i>	<i>2.000</i>	<i>500</i>
27.	<i>Han Bila</i>	<i>2.000</i>	<i>504</i>
28.	<i>Kraljevice</i>	<i>1.300</i>	<i>325</i>
29.	<i>Nova Bila</i>	<i>4.500</i>	<i>1.129</i>
30.	<i>Rudnik</i>	<i>1.900</i>	<i>471</i>
31.	<i>Korićani</i>	<i>500</i>	<i>122</i>
32.	<i>Polje-Slimena/Slimena-Polje</i>	<i>3.500</i>	<i>874</i>
33.	<i>Maline</i>	<i>2.000</i>	<i>502</i>

34.	Mehurići	3.500	869
-----	----------	-------	-----

2.4 Proizvođači otpada iz privrede

Na osnovu podataka koji su dobiveni od JKP „Bašbunar“ d.o.o. Travnik prosječno se mjesečno prikuplja komunalnog otpada od privrednih subjekata kako slijedi:

1. Konfekcija „Borac“	25 t
2. Olip „Bosna“	26 t
3. Nuno flips	1 t
4. Eno V.P	1 t
5. Grand 99	1 t
6. Graforad	2 t
7. Kuduz	3 t
8. GS TMT Slimena	1 t
9. „Poljorad“ Turbe	2 t
10. Šumarija-Turbe	0,5 t
11. Pekara Dervić	1 t
12. Pharmamed	2 t
13. Adelina „F“	1 t
14. Trgo-ten	2 t

Na osnovu podataka koji su dobiveni od JKP „Trebišnjica“ d.o.o. Nova Bila-Travnik prosječno se mjesečno prikuplja komunalnog otpada od privrednih subjekata kako slijedi:

1. Dani	
2. Calypso	
3. Konzum	
4. Đotlo-promet	
5. Palavra	
6. Vitales	
7. Invest-drvo	
8. Grazid	
Ukupna količina (mjesečno)	11 t

2.5 Proizvođači otpada – javne ustanove

Na osnovu podataka koji su dobiveni od JKP „Bašbunar“ d.o.o. Travnik prosječno se mjesečno prikuplja komunalnog otpada od Javnih ustanova kako slijedi:

1. Kantonalna bolnica Travnik	8 t
2. Bolnica za plućne bolesti	2 t
3. Naš dom	3,2 t
4. Dom zdravlja	2 t
5. Centar za kulturu	0,5 t
6. Općina Travnik	1,5 t
7. MUP SBK/KSB	1,5 t
8. 8 osnovnih škola (Kalibunar, Travnik, Turbe, Dolac, Karaula, Guča Gora, Mehurić i Han Bila)	10 t
9. 4 srednje škole	7 t
10. 3 fakulteta	5 t
11. Kasarna Travnik	4 t

Na osnovu podataka koji su dobiveni od JKP „Trebišnjica“ d.o.o. Nova Bila-Travnik prosječno se mjesečno prikuplja 6 t komunalnog otpada od Javnih ustanova kako slijedi:

1. Osnovna škola
2. Srednja škola
3. Apoteka-Ljekarna
4. Bolnica „Fra Mato Nikolić“
5. Mjesni ured
6. Pošta
7. Zavod za zapošljavanje

3 Pravni okvir za upravljanje otpadom

3.1 Planski dokumenti

Strategija upravljanja otpadom u Bosni i Hercegovini

Delegacija EU u BiH je 1998. godine kroz PHARE program financirala izradu “Strategije upravljanja otpadom u BiH”. Strategiju je uradila AEA Technology iz Velike Britanije u saradnji sa lokalnim stručnjacima. Strategija je završena u augustu 2000 godine. Strategijom je po prvi put integralno sagledan problem upravljanja otpadom u cijeloj BiH i predložen regionalni pristup rješenju odlaganja otpada. U srednjoročnom periodu planirano je 14 regionalnih deponija, a u dugoročnom (do 2020) samo 5 regionalnih deponija na teritoriji cijele BiH. Strategija je u FBiH prihvaćena od nadležnih oragana, ali kao takva nije nikada zvanično usvojena u Parlamentu. Strategija je poslužila kao osnova za izradu entiteskih Zakona o upravljanja otpadom i bila je pokretač kredita Svjetske banke za izgradnju regionalnih deponija u BiH.

Federalna strategija upravljanja otpadom 2008-2018.

U FBiH, entitetsko ministarstvo za okoliš je financiralo izradu Strategije zaštite okoliša u kojem je dio strategije i Strategija upravljanja otpadom. Strategija je usvojena u Parlamentu Federacije 26.10.2009. za period 2008-2018. Glavni cilj Strategije je zaštita, promocija i podsticanje održivog korištenja resursa kroz uspostavu integralnog sistema upravljanja otpadom.

Strateški ciljevi su:

- a) Smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi i uspostava prioritetne infrastrukture za integralno upravljanje otpadom,
- b) Smanjenje količina otpada za finalno odlaganje/zbrinjavanje uz efikasnije korištenje resursa,
- c) Osiguranje provedbe sistema kroz pravni, institucionalni i ekonomski okvir,
- d) Osiguranje sistemskog praćenja parametara za ocjenu stanja okoliša.

Prioriteti u oblasti upravljanja otpadom su slijedeći:

- izrada i donošenje regionalnih strategija upravljanja otpadom,
- uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja otpadom,
- izgradnja regionalnih deponija,
- uklanjanje divljih deponija i saniranje degradiranih područja,
- saniranje postojećih deponija,
- osnivanje agencije za upravljanje opasnim otpadom,
- uspostavljanje tržišta za otpad,
- osnivanje integralnog informacionog sistema,

Obaveze općina u skladu sa federalnom strategijom date su u Tabeli 2.

Tabela 2. Obaveze općina prema Federalnoj strategiji upravljanja otpadom, 2008-2018.

Redni broj	Cilj	Opis mjere	Vrijeme izvršenja	Odgovornost	
1.	Uspostaviti cjeloviti sistem regionalnog upravljanja otpadom baziran načelima prevencije, razdvojenog prikupljanja, reciklaže i zagađivač plaća	Definirati regije, odrediti lokacije na kojima će se graditi deponije, upisati ih u prostorno plansku dokumentaciju, potpisati općinske sporazume, uraditi studije izvodivosti, dobiti dozvole. Najmanji broj općina koje čine regiju je četiri.	Najkasnije do kraja 2008 godine	Kantoni i općine FBiH	
2.		Izmjena i dopuna zakona, promjena administrativnog obuhvata Planova sa kantonalnih na regionalne, uskladiti sa odredbama Zakona o otpadu RS	Najkasnije do kraja 06. mjeseca 2008 godine	FMOIT Vlada FBiH	
3.		Izraditi regionalne planove i programe kojima se definira sistem upravljanja svim kategorijama otpada. Plan treba obuhvatiti, tehničke, institucionalne, pravne i ekonomske aspekte, a provedbom regionalnog plana se treba postići: <ul style="list-style-type: none"> – funkcionalnost i ekonomičnost sistema razdvojenog prikupljanja, obrade i transporta otpada – tehnički omogućiti mjerenje količina proizvedenog otpada po stanovniku – smanjenje količina otpada koje se odlazu na odlagalištima, mjerama smanjenja otpada na izvoru, reciklažom i ponovnom upotrebom – samoodrživo financiranje sistema upravljanja komunalnim otpadom 	Najkasnije do kraja 2009 godine	Kantoni i općine FBiH	
4.		Plan treba obuhvatiti i mjere sanacije postojećih nelegalnih odlagališta, općinskih odlagališta, te mjere za povećanje pokrivenosti uslugama prikupljanja otpada. Realizacija aktivnosti, posebno onih koje se odnose na tehnički aspekt, treba biti planirana po fazama. <ul style="list-style-type: none"> – Prva faza do 2010 godine – obim realizacije poslova 30% – Druga faza do 2015 godine – obim realizacije poslova 80% – Krajnji rok za implementaciju cjelovitog koncepta je 2018 godina. Ciljevi postavljeni Strategijom, istovremeno su i ciljevi koji se moraju ostvariti kroz regionalne Planove. 			
5.		Prikupiti i reciklirati papir i karton u obimu od 80% do 2018	Izraditi općinske planove i propise kojima se definiraju lokalne obveze u odnosu na primjenu koncepta regionalnog deponiranja definiranog Regionalnim Planom.	Najkasnije do kraja 2009 godine	Općine FBiH, Komunalna poduzeća
6.		Prikupiti i reciklirati plastičnu ambalažu u obimu od 30% do 2015 i od 50% do 2018	Razvoj i uspostava poduzeća za upravljanje regionalnim deponijama u svim regijama	Najkasnije do kraja 2009 godine	Općine FBiH
7.			Izgraditi regionalne deponije po fazama: <ul style="list-style-type: none"> – I faza – izgradnja jedne kasete za odlaganje za najmanje tri godine, poželjno za pet godina. (napomena: prva faza se financira sredstvima iz fonda za okoliš, proračuna kantona i federacije, te u krajnjem slučaju kreditnim sredstvima), – II faza – izgradnja deponije na cijelom raspoloživom prostoru i opremanje deponije 	I faza najkasnije do 2010 godine, II faza do 2018	Vlada FBiH; Kantoni i općine FBiH Vlada FBiH; Kantoni i općine FBiH

Redni broj	Cilj	Opis mjere	Vrijeme izvršenja	Odgovornost
		sa svim pratećim uređajima za kontrolu emisija (napomena: druga faza se financira sredstvima iz ostvarenih prihoda za deponovanje otpada)	godine	
8.		Povećati obuhvat usluga prikupljanja otpada na: – I faza 80% – II faza 90%	I faza najkasnije do 2012 godine, II faza do 2018. godine	Općine i komunalna poduzeća
9.		Ukloniti ilegalna odlagališta i sanirati područje na kojem su se nalazila	Do kraja 2011	Općine
10.		Izrađeni planovi aktivnosti za postojeća odlagališta usvojeni od strane nadležnog ministarstva. (Rok za podnošenje planova istekao, rok za usvajanje planova kraj 2007. godine). Sanirati i zatvoriti postojeća općinska odlagališta	Najkasnije do marta 2008 godine Najkasnije do kraja 2011 godine	Općine i komunalna poduzeća
11.		Uspostaviti sistem razdvojenog prikupljanja transporta i reciklaže po regijama u skladu sa dinamikom specificiranom regionalnim Planovima	Najkasnije do kraja 2015 godine	Općine i kantoni FBiH
12.		Donijeti propise o promjeni politike cijena za usluge prikupljanja i odvoženja otpada u svim općinama u dvije faze: – Faza 1- paušalna cijena bazirana na proizvedenoj količini otpada po stanovniku, – Faza 2- cijena po količini odbačenog otpada- cijena koja je poticajna za reciklažu, ova faza ovisi o dinamici implementacije regionalnog koncepta. Cijena koja se plaća preduzećima za zbrinjavanje komunalnog otpada treba u oba slučaja da bude bazirana na punom pokrivanju troškova odnosno uključiti: prikupljanje, transport, obradu i odlaganje, monitoring, zatvaranje, održavanje i monitoring odlagališta nakon zatvaranja. Cijena treba da uključiti i iznos ekološke naknade.	Najkasnije do kraja 2009 godine Najkasnije do kraja 2015 godine	Općine i kantoni FBiH

Mjere koje proizlaze iz Federalne strategije upravljanja otpadom 2008–2018 a koje se odnose na općine i komunalna poduzeća pretpostavljaju donošenje planova i propisa kojim će se omogućiti uvođenje nekih novih načina prikupljanja i odlaganja, zatim povećanje obima usluga prikupljanja, uvođenje odvojenog prikupljanja otpada i dovođenje ovih poslova u stanje ekonomske održivosti. Rokovi predviđeni Strategijom za izvršavanje nekih mjera već su protekli, tako da će to prolongirati postizanje postavljenih ciljeva u planu. Određene mjere za koje su predviđena velika sredstva neće se moći provesti u datim rokovima, kao npr. zatvaranje i potpuna sanacija općinskih deponija.

3.2 Zakonska regulativa

U nastavku se daje popis propisa koji se tiču problematike upravljanja otpadom i koji se direktno dotiču nadležnosti/obaveza općine i operatera za upravljanje otpadom.

Tabela 3. Federalni propisi

Zakon/Pravilnik	Broj Službenih novina FBiH	Nadležnosti/Obaveze
Zakon o upravljanju otpadom	33/03, 72/09	<p>Čl. 9: Saradnja sa kantom kod izrade Kantonalnog plana upravljanja otpadom</p> <p>Čl. 10: Izrada općinskog plana upravljanja otpadom</p> <p>Čl 12-13: Obaveza dobivanja dozvole za obavljanje aktivnosti tretmana otpada i njegovog odlaganja (komunalna preduzeća)</p> <p>Čl. 22: Daje mogućnost da proizvođač i prodavač prenesu obaveze upravljanja otpadom na operatera sistema za prikupljanje otpada putem ugovora il sporazuma.</p> <p>Čl. 23: Definiira uspostavu sistema prikupljanja otpadom od strane operatera za upravljanje otpadom</p> <p>Čl. 25-28: Definiira vršenje upravljanja komunalnim otpadom, donošenje odgovarajućih propisa i njihovog sadržaja</p>
Zakon o prikupljanju, proizvodnji i prometu sekundarnih sirovina i otpadnih materijala	35/98	<p>Čl. 8: Pravne osobe koje obavljaju komunalnu djelatnost prikupljanja otpadaka u gradovima i naseljima dužne su da iz tih otpadaka izdvajaju sekundarne sirovine, da ih razvrstavaju po vrstama i na osnovu ugovora isporučuju preduzećima koja se bave preradom i proizvodnjom sekundarnih sirovina</p>
Uredbu o selektivnom prikupljanju, pakiranju i označavanju otpada	38/06	Cijela uredba se primjenjuje na proizvođače otpada i način prikupljanja, pakiranja i označavanja otpada
Pravilnik o uvjetima za prenos obaveza upravljanja otpadom sa proizvođača na operatera sistema za prikupljanje otpada	9/05	Pravilnikom se utvrđuju uvjeti pod kojima proizvođač i prodavač otpada mogu prenijeti svoje obaveze upravljanja otpadom na operatera sistema za prikupljanje otpada putem ugovora ili sporazuma
Pravilnik o sadržaju plana prilagođavanja upravljanja otpadom za postojeća postrojenja za tretman ili odlaganje otpada i aktivnostima koje preduzima nadležni organ	9/05	Ovim pravilnikom se uređuje sadržaj Plana prilagođavanja za općinske deponije.
Uredba koja reguliše obavezu izvještavanja operatora i proizvođača otpada o sprovođenju programa nadzora, monitoringa i vođenja evidencije prema uvjetima iz dozvole	31/06	Ovom uredbom propisuje se obaveza dostavljanja godišnjeg izvještaja o ispunjenju uvjeta iz dozvole za upravljanje otpadom ili okolinske dozvole izdate proizvođačima otpada i operatorima postrojenja ili pogona za tretman otpada za upravljanje otpadom (komunalnim preduzećima).
Zakon o zaštiti okoliša	33/03, 38/09	Čl. 27: Općinske službe za upravu su dužni pružiti podršku obrazovnim institucijama, vjerskim zajednicama, naučnim institucijama, stručnim organizacijama i udruženjima kako bi mogli djelotvornije provoditi svoje obrazovne i

Tabela 4. Kantonalni propisi

Zakon/Pravilnik	Broj Službenih novina KSB/SBK	Nadležnost općine
Zakon o upravljanju otpadom SBK/KSB	4/05	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Članom 5. Zakona o upravljanju otpadom SBK/KSB ("Službene novine SBK/KSB", broj 4/05), predviđeno je da će općine svojim planovima urediti uvjete za planiranje upravljanja otpadom uz uvažavanje odredbi Zakona. ▪ Članom 7. istog Zakona predviđeno je šta treba da sadrži općinski plan upravljanja otpadom, kao i obaveza dostavljanja Plana kantonalnom ministarstvu nadležnom za pitanje okoliša.

Općina Travnik je u skladu sa nadležnostima donijela:

1. Odluka o komunalnom redu („Službene novine općine Travnik“, broj 18/09), kojom se definiše način postupanja u komunalnoj oblasti, a jedan vrlo bitan segment je tretman otpada,
2. Odluka o komunalnom redu na području turističkog naselja „Babanovac“ („Službene novine općine Travnik“, broj 10/10).

3.3 Analiza i zaključci

Analizirajući propise koji su doneseni u ovoj oblasti može se konstatovati da na području SBK/KSB postoje doneseni zakoni koji definišu ovu oblast, izuzev što ne postoji Zakon o komunalnim djelatnostima, nego se na području kantona još uvijek primjenjuje Zakon o komunalnim djelatnostima ("Službeni list SR BiH", broj 20/90).

Općina Travnik je svojim odlukama obuhvatila oblast komunalnog reda na području cijele općine, kao i odluku kojom je definisan komunalni red na području turističkog naselja Babanovac, kao području od posebnog interesa za općinu Travnik.

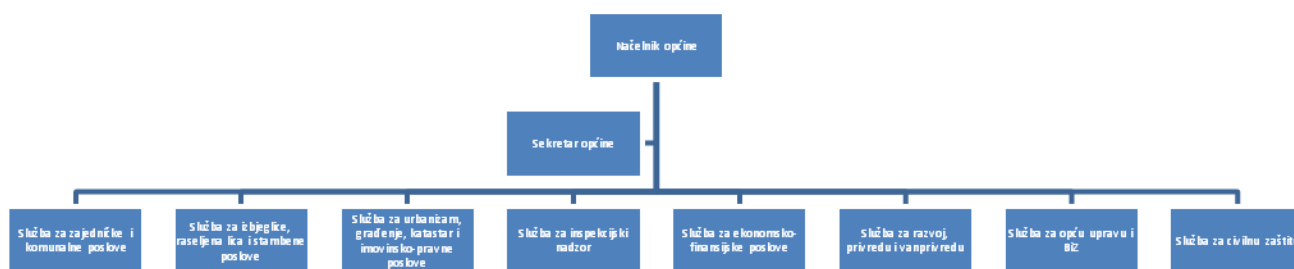
U cilju unapređenja ove oblasti potrebno je:

1. Pojačati aktivnosti komunalne inspekcije na dosljednom provođenju propisa iz ove oblasti,
2. Uspostaviti kvalitetnu saradnju sa inspekcijama na višim nivoima (kantonalna i federalna inspekcija),
3. U saradnji sa nadležnim sudovima uspostaviti efikasne mehanizme za adekvatno sankcionisanje pravnih i fizičkih lica koji krše odredbe koje su predviđene.

4 Administrativni okvir

4.1 Institucionalna organizacija

Jedinstveni organ državne službe Općine Travnik ima 8 (osam) službi za upravu.

Općinsko vijeće je nadležno za donošenje propisa iz nadležnosti općine koje su propisane Zakonom o komunalnim djelatnostima ("Službeni list SR BiH"; broj 20/90) i Zakonom o principima lokalne samouprave.

Načelnik općine putem Službe za zajedničke i komunalne poslove vrši aktivnosti na provođenju komunalnog reda.

U sastavu službe za inspeksijski nadzor postoje 2 (dva) komunalna inspektora koji su nadležni za praćenje primjene zakona iz oblasti okoliša i općinskih propisa iz ove oblasti.

Općina Travnik je osnivač javnih komunalnih poduzeća koji su ovlašteni operateri za provođenje komunalnog reda na području Općine Travnik. Općinsko vijeće nakon provedene procedure koja je propisana Zakonom o vladinim i drugim imenovanjima vrši konačno imenovanje Nadzornih odbora u javnim komunalnim preduzećima. U narednom periodu u skladu sa odredbama Odluke o komunalnom redu planira se osnivanje odjeljenja komunalno-ekološke kontrole koja će imati zadatak pomaganje u radu komunalnim inspektorima.

Općina Travnik je potpisnik Ugovora sa regionalnom deponijom "Mošćanica" kojim je definisan način korištenja regionalne deponije i kao ovlašteni operateri su predviđeni JKP "Bašbunar" i JKP "Trebišnjica".

4.2 Ugovori i saradnje

Općina Travnik je odlukom o osnivanju prenjela ovlaštenja na JKP "Bašbunar" d.o.o. Travnik (Odluka općinskog vjeća Travnik, broj OV-01-02-228/06 od 16.03.2006 god.), JKP "Trebišnjica" d.o.o. Travnik-Nova Bila (Odluka općinskog vjeća Travnik, broj 01-1-01-3-2-100/06 od 19.03.2008 god.) i SRC "Vlašić" d.o.o. Travnik (Odluka

općinskog vjeća Travnik, broj 01-1-01-3-2-304/06 od 01.07.2008 god.) da vrše poslove prikupljanja komunalnog otpada na području općine.

Preduzeća su ovlaštena da vrše prikupljanje i transport komunalnog otpada na regionalnu deponiju, kao i da vrše poslove fakturisanja i naplate.

U 2010 god. JKP „Bašbunar“ je počeo sa aktivnostima na prikupljanju starog papira i napravljani su prvi koraci u toj oblasti.

Općina Travnik je 2006 godine potpisala Sporazum o pristupanju projektu upravljanja čvrstim otpadom i korištenju regionalne deponije „Mošćanica“ Zenica.

4.3 Analiza i zaključci

Na području općine postoje tri operatera koja su ovlaštena za upravljanje otpadom, gdje svaki operater vrši poslove prikupljanja i odvoza komunalnog otpada na području koje pokriva.

Sva tri preduzeća pored poslova upravljanja komunalnim otpadom vrše i poslove snabdijevanja vodom za piće i poslove održavanja javnih površina (pranje ulica i održavanje javnih zelenih površina).

5 Postojeći kapaciteti za prikupljanje i odvoz otpada

5.1 Opremljenost za pružanje usluga prikupljanja i odvoženja otpada

Na području općine Travnik tri operatera su ovlaštena da vrše prikupljanje otpada i to:

1. JKP „Bašbunar“ d.o.o. Travnik
2. JKP „Trebišnjica“ d.o.o. Travnik-Nova Bila
3. SRC „Vlašić“ d.o.o. Travnik

Za potrebe tretmana otpada u sastavu komunalnih preduzeća postoji sljedeće:

- objekti za smještaj opreme i transportnih sredstava,
- radionice za održavanje i opravku sredstava,
- objekti za smještaj radnika,
- objekti za smještaj radnika koji vrše kontrolu ulaska i izlaska iz kruga preduzeća

Odlukom općinskog vijeća Travnik utvrđene su lokacije za smještaj kontejnera.

U mjesecu augustu 2010 god. na području MZ Kalibunar izgrađena su 3 (tri) prostora za smještaj kontejnera, a na osnovu predviđenih sredstava u budžetu za 2010 god.

U stambenim zgradama postoje izgrađeni prostori za smještaj posuda za otpad, ali su mnogi sada najčešće nelegalno pretvoreni u poslovne prostore, ostave isl.

Oprema kojom raspolažu operateri koji se bave tretmanom komunalnog otpada:

A) JKP „Bašbunar“ d.o.o. Travnik

1. Vozila

• Mercedes benz (2000 godina)	nosivost 11,90 t
• Mercedes benz (1991 godina)	nosivost 7,29 t
• FAP (1990 godina)	nosivost 7,5 t
• FAP (1992 godina)	nosivost 7,0 t
• FAP (1992 godina)	nosivost 4,86 t

3. kontejneri

- 163 kontejnera 1,1 m³ (najveći dio kontejnera je lociran na gradskom području 137, a preostali kontejneri su locirani na području MZ Turbe, MZ

Polje-Slimena/Slimena-Polje, MZ Dolac, Mz Mehurić, MZ Han Bila, MZ Guča
Gora i MZ Karaula)

4. Ulične korpe-35
5. Parkovske korpe-33

B) JKP „Trebišnjica“ d.o.o. Travnik-Nova Bila

1. Vozila

- FAP (1986 godina) 5,6 t
- Mercedes (1987 godina) 9,3 t
- Fiat (1996 godina) 0,75 t

2. kontejneri

- 8 kontejnera 5 m³

5.1.1 Sakupljanje od domaćinstava

Na urbanom području prikupljanje otpada se vrši putem kontejnera koji se postavljaju na zato predviđenim mjestima, kao i putem odgovarajućih posuda za otpad (provode se aktivnosti kako bi što veći broj domaćinstava posjedovao vlastite posude za otpad jer će biti efikasniji sistem).

Na ruralnom području u većini slučajeva se prikupljanje otpada vrši putem PVC vreća, a u posljednje vrijeme provode se aktivnosti kako bi ova domaćinstva izvršila nabavku adekvatnih posuda za otpad.

Za nabavku kontejnera su nadležna komunalna poduzeća i općina Travnik.

5.1.2 Otpad od privrednih subjekata

Za komercijalne radnje prikupljanje se vrši na sličan način kao i za domaćinstva na urbanom području. U sklopu aktivnosti koje su provođene u prethodne 3 (tri) godine općina je izvršila nabavku i postavljanje većeg broja uličnih korpi za otpad tako da je i to jedan od načina prikupljanja komunalnog otpada.

5.2 Dinamika i način odvoza

<i>r.b.</i>	<i>MZ</i>	<i>Način prikupljanja</i>	<i>Broj</i>	<i>Odvoz</i>	<i>Divlje deponije</i>
1.	Bojna	Kante i kese za smeće	35,150	1 sedmično	3 divlje deponije
2.	Dub	Kese za smeće	25	1 sedmično	5 divljih deponija
3.	Čukle	///	0	///	1 divlja deponija
4.	Mudrike	///	0	///	3 divlje deponije
5.	Pokrajčići	Kese za smeće	35	2 mjesečno	5 divljih deponija
6.	Turbe	Kontejneri, kante i kese za smeće	20,300,250	1 sedmično	2 divlje deponije
7.	Višnjevo	///	0	///	10 divljih deponija
8.	Grahovčići	///	0	///	2 divlje deponije
9.	Pirota	Kante i kese za smeće	30,100	1 sedmično	2 divlje deponije
10.	Centar	Kontejneri i kante	70,120	3 sedmično	2 divlje deponije
11.	Potkraj	Kese za smeće	20	1 sedmično	5 divljih deponija
12.	Ilovača	Kante i kese za smeće	60,27	1 sedmično	6 divljih deponija
13.	Karaula	Kese za smeće	70	1 sedmično	6 divljih deponija
14.	Goleš	Kese za smeće	45	1 sedmično	11 divljih deponija
15.	Bjelo Bučje-Pulac	///	0	///	8 divljih deponija
16.	Mosor	Kese za smeće	40	1 sedmično	10 divljih deponija
17.	Stari Grad	Kante i kese za smeće	200,107	1 sedmično	1 divlja deponija
18.	Guča Gora	Kese za smeće	75	1 sedmično	7 divljih deponija
19.	Kalibunar	Kontejneri i Kante	35,100	1 sedmično	8 divljih deponija

20.	Zagrađe	///	0	///	5 divljih deponija
21.	Paklarevo	Kese za smeće	68	1 sedmično	5 divljih deponija
22.	Vitovlje	///	0	///	11 divljih deponija
23.	Šišava	///	0	///	9 divljih deponija
24.	Gluha Bukovica	///	0	///	7 divljih deponija
25.	Dolac	Kontejneri i kese za smeće	25,30	1 sedmično	3 divlje deponije
26.	Dolac n/L	Kontejneri i kese za smeće	29,30	1 sedmično	6 divljih deponija
27.	Han Bila	Kese za smeće	77	1 sedmično	8 divljih deponija
28.	Kraljevice	Kese za smeće	33	1 sedmično	11 divljih deponija
29.	Nova Bila	Kontejneri i kese za smeće	23,467	1 sedmično	7 divljih deponija
30.	Rudnik	Kese za smeće	35	1 sedmično	8 divljih deponija
31.	Korićani	///	0	///	2 divlje deponije
32.	Polje-Slimena/Slimena-Polje	Kontejneri i kese za smeće	41,500	1 sedmično	2 divlje deponije
33.	Maline	Kese za smeće	38	1 sedmično	5 divljih deponija
34.	Mehurići	Kese za smeće	58	1 sedmično	7 divljih deponija

U Mjesnim zajednicama pod rednim brojem 3., 4., 7., 8., 15., 20., 22., 23., 24. i 31. još uvijek nema organizovan odvoz komunalnog otpada iz razloga što stanovništvo ne želi da se uključi u ove aktivnosti. Služba za zajedničke i komunalne poslove će u sardnji sa Službom za inspekcijski nadzor preduzeti druge aktivnosti u skladu sa odredbama Odluke o komunalnom redu.

5.3 Sakupljanje opasnog otpada iz domaćinstava

Nema organizovanog sakupljanja opasnog otpada iz domaćinstava.

5.4 Sakupljanje specijalnog otpada

Nema organizovanog sakupljanja specijalnog (kabastog) otpada.

5.5 Proizvođači otpada koji sami zbrinjavaju otpad

Jedino preduzeće koje je ovlašteno za transport industrijskog otpada je Konfekcija "Borac" Travnik, koje svojim kamionima vrši odvoz komunalnog otpada na za to predviđeno mjesto (regionalna deponija „Moščanica” Zenica).

5.6 Drugi operateri

Na području općine privatna poduzeće "EKO" d.o.o. Travnik se bavi poslovima prikupljanja starog papira, PET ambalaže, željeza isl. Poduzeće je uredno sudski registrovano i posjeduje odobrenje od Općine Travnik za vršenje poslova.

5.7 Analize i zaključci

Analizirajući postojeće stanje može se zaključiti:

- Napravljen je pomak jer je znatno prošireno područje gdje se vrši organizovano prikupljanje otpada, međutim u pojedinim područjima još uvijek postoji otpor mjesnog stanovništva da se uključi u sistem organizovanog sakupljanja i zbrinjavanja otpada,
- Jedan od problema koji utiču na kvalitet usluge je i nedovoljan broj posuda za odlaganje otpada, pa će u općinskom budžetu trebati planirati sredstva za nabavku istih. U prethodnom periodu je dostučinjeo po ovom pitanju odnosno u 2010 godini izvršena je nabavka 50 novih kontejnera koji su raspoređeni na gradskom području, također u posljednjih nekoliko godina u sklopu aktivnosti April-mjesec čistoće izvršena je nabavka i postavljanje većeg broja uličnih (45) i parkovskih korpi (40), te je određen broj domaćinstava je izvršio nabavku individualnih posuda za otpad. Pretpostavka je da na području općine nedostaje još oko 200 kontejnera da bi cijelo područje bilo adekvatno pokriveno. Te bi također u narednom periodu trebalo izgraditi 80 platformi za smještaj kontejnera.

6 Postojeća infrastruktura za odlaganje

6.1 Objekti za odlaganje

6.1.1 Regionalna deponija

Od 01.09.2008. god. Općina Travnik je počela odvoz komunalnog otpada na regionalnu deponiju "Moščanica". Općina Travnik je iz razloga što nije imala trajno riješeno pitanje odlaganja komunalnog otpada potpisala Sporazum o pristupanju projektu regionalne deponije „Moščanica“. Od 01.09.2008.god. do februara 2010.god. JKP „Bašbunar“ d.o.o. Travnik je na osnovu potpisanog Ugovora bio jedini ovlašteni Operater koji će vršiti transport komunalnog otpada sa područja općine Travnik na regionalnu deponiju.

U februaru 2010.god. JKP „Trebišnjica“ d.o.o. Travnik-Nova Bila je zaključila Ugovor sa regionalnom deponijom tako da od tada isti vrše transport komunalnog otpada sa područja gdje vrše prikupljanje na regionalnu deponiju, a JKP „Bašbunar“ i dalje vrši transport komunalnog otpada i za potrebe SRC „Vlašić“ d.o.o. Travnik. JKP „Bašbunar“ odvoz komunalnog otpada na regionalnu deponiju vrši 2 puta dnevno, a JKP „Trebišnjica“ 1 (jedan) put sedmično.

Regionalna deponija je od Travnika udaljena 55 kilometara.

6.1.2 Lokalna deponija

Na području općine Travnik postojala je gradska deponija Ovčarevo do 2002 godine. Iz razloga neslaganja mještana naselja Ovčarevo koji su izvršili blokadu odvoza komunalnog otpada, ista je stavljena van funkcije i od tog perioda komunalni otpad se na istu ne odlaže. Prve 3 (tri) godine JKP „Bašbunar“ je na deponiji „Ovčarevo“ imao stalnu stražarsku službu, ali zbog velikih troškova i teške finansijske situacije isto je ukinuto.

Općinsko vijeće Travnik nije donijelo Plan prilagođavanja jer nije bilo spremnosti za te aktivnosti, nego je samo odlučeno da se prestane sa odvozom komunalnog otpada.

Na prijedlog komisije otvorena je privremena deponija „Trivša“ na koju je vršeno odlaganje komunalnog otpada do 2009 godine kada je ista zatvorena i konzervirana (u skladu sa Elaboratom izvršeno je propisno nasipanje privremene deponije, te je zasijana trava i zasađene sadnice). Nadzor nad privremenom deponijom od strane zaposlenih u JKP „Bašbunar“ i od strane nadležnih inspekcija je vršen 3 mjeseca nakon zatvaranja, a i poslije tog perioda se povremeno vrši obilazak.

6.2 Centri za reciklažu

Na području općine Travnik aktivnosti oko reciklaže komunalnog otpada su još uvijek jako malo prisutne. U dosadašnjem periodu preduzeće „EKO“ Travnik je vršilo prikupljanje papira od fizičkih pravnih lica, a JKP „Bašbunar“ je tokom ove godine također pokrenuo aktivnost na prikupljanju papira.

JKP „Bašbunar“ je izvršio postavljanje posuda za odlaganje starog papira na 33 lokacije.

Obzirom da su ove aktivnosti nedovoljne u narednom periodu planira se sljedeće:

- izvršiti nabavku adekvatnih posuda za reciklažu,
- vršiti edukaciju stanovništva,
- voditi aktivnosti s ciljem izgradnje centra za upravljanje otpadom,
- tražiti način za stimulaciju građana koji učestvuju u aktivnostima reciklaže (eventualno umanjiti naknadu za izvršene komunalne usluge),
- za korisnike koji i pored svih aktivnosti ne žele učestvovati u ovim aktivnostima provesti predviđene sankcije.

Planirana je izgradnja Centra za upravljanje otpadom, ali za realizaciju projekta još uvijek nisu stvorene potrebne pretpostavke (iznalaženje adekvatne lokacije i odobravanje iste od strane Općinskog vijeća).

6.3 Zeleni otoci

Još uvijek na području općine Travnik ne postoje izgrađeni zeleni otoci, ali svakako u planskom periodu cilj je da se na određenim mjestima isti izgrade, kako bi se stvorili preduslovi za reciklažu otpada na „izvoru“ njegovog nastanka.

6.4 Centri za kabasti otpadi

Trenutno na području općine nemaju utvrđeni centri za kabasti otpad.

Načelnik općine je imenovao komisiju sa zadatkom da iznađe adekvatnu lokaciju za odlaganje krutog otpada (građevinski otpad, krupni kućni otpad).

Komisija je završila svoj rad i dostavljena je Odluka kojom se treba utvrditi lokacija Općinskom vijeću Travnik na usvajanje.

Trenutno se ovakav otpad najčešće odlaže nelegalno, što predstavlja veliki problem.

6.5 Drugi objekti

Što se tiče drugih objekata trenutno takav objekat ima jedino Kantonalna bolnica koja u postrojenjima vrši određeni tretman na medicinskom otpadu, tako da se nakon predviđenog tretmana isti odlaže kao komunalni otpad.

Tretman medicinskog otpada bolnica vrši sa odgovarajućim postrojenjima i općina nema podatak da li imaju odobrenje od nadležnog kantonalnog ministarstva.

6.6 Analiza i zaključci

Analizirajući postojeće stanje može se zaključiti da treba nastaviti dalje aktivnosti:

- Implementacija projekta sa organizacijom SIDA
- Izgraditi zelene otoke
- Izgraditi platforme za smještaj kontejnera

- Izvršiti nabavku potrebnog broja kontejnera, kanti za smeće, uličnih korpi za smeće i parkovskih korpi
- Vršiti redovno održavanje postojeće opreme

7 Divlja odlagališta

Na području općine Travnik bilo je registrovano oko 190 nelegalnih odlagališta komunalnog otpada (divlje deponije).

Divlje deponije se nalaze na cijelom prostoru općine Travnik (pored puteva, u rijekama, potocima, na ulazima i izlazima iz naseljenih mjesta itd.).

Divlje deponije predstavljaju veliki problem i u prethodnih 5 godina općina iz budžeta je izdvojila oko 150.000 KM za sanaciju divljih deponija (u navedenom periodu je očišćeno oko 50 divljih deponija).

Iz razloga što je još uvijek nizak procenat stanovništva koje je obuhvaćeno organizovanim odvozom komunalnog otpada (oko 45%), u narednom periodu treba posvetiti veliku pažnju povećanju ovog procenta kako bi se otklonili uzroci nastanka divljih deponija, a takođe za neodgovorne pojedinci preduzimati i Zakonom predviđene mjere.

Aktivnostima općine u predhodnom periodu saniran je određen broj divljih deponija, a broj divljih deponija po mjesnima zajednicama je prikazan u tabeli.

8 Opis količina otpada i prognoze

8.1 Proizvedeni otpad

Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Otpad iz domaćinstava	10.400,5	10.504,5	10.931,5
Otpad iz privrede	1.461,5	1.537,5	1.875
Ukupno	11.862	12.042	12.806,5

Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Staklo	355	361	384
Papir, karton	1186	1204,2	1280,65
Plastika	474,48	481,68	512,26
Željezo i metal	355	361	384
Zeleni otpad	2.372,4	2.408,4	2.561,3
Ukupno	4742,88	4.812,28	5122,21

Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Životinjski otpad	-	-	-
Opasni otpad iz domaćinstava	-	-	-
Medicinski otpad	-	-	-
Građevinski otpad	200	250	500
Elektronički otpad	-	-	-
Kabasti otpad	50	120	350
Auto otpad (gume i vozila)	-	-	-
Kontaminirano tlo	-	-	-
Mulj iz uređaja za prečišćavanje	-	-	-
Ukupno	250	370	850

8.2 Prikupljeni miješani otpad (otpad iz kontejnera, kanti, kesa)

Frakcija otpada: Miješani otpad			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno iz domaćinstava	3.993	4606,5	7.520,5
Prikupljeno od privrednih subjekata	1.344,5	1.414,5	1.725
Prikupljeno u centrima za reciklažu	-	-	1.000
Ukupno	5.337,5	6.021	10.245,5

8.3 Izdvojene količine otpada za ponovnu upotrebu i reciklažu

8.3.1 Papir, Karton

Frakcija otpada: Papir i karton			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno iz domaćinstava	-	45	200
Prikupljeno od privrednih subjekata	-	-	100
Prikupljeno u centrima za reciklažu	-	-	100
Ukupno	-	45	400

8.3.2 Plastika

Frakcija otpada: Plastika			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno iz domaćinstava	-	20	50
Prikupljeno od privrednih subjekata	-	-	30
Prikupljeno u centrima za reciklažu	-	-	20
Ukupno	-	20	100

8.3.3 Staklo

Frakcija otpada: Staklo			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno iz domaćinstava	-	-	20
Prikupljeno od privrednih subjekata	-	-	10
Prikupljeno u centrima za reciklažu	-	-	10
Ukupno	-	-	40

U dosadašnjem periodu nije vršeno organizirano prikupljanje stakla, tako da općina ne raspolaže podacima koje su količine ove vrste otpada. Do 2014. godine općina planira početi i sa organiziranim prikupljanjem ove vrste otpada, pa su na taj način i planirane količine kako je prikazano u tabeli.

8.3.4 Željezo i metal

Frakcija otpada: Željezo i metal			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno iz domaćinstava	-	-	20
Prikupljeno od privrednih subjekata	-	-	10
Prikupljeno u centrima za reciklažu	-	-	10
Ukupno	-	-	40

U dosadašnjem periodu nije vršeno organizirano prikupljanje željeza i metala, tako da općina ne raspolaže podacima koje su količine ove vrste otpada. Do 2014 godine općina planira početi i sa organiziranim prikupljanjem ove vrste otpada, pa su na taj način i planirane količine kako je prikazano u tabeli.

8.3.5 Zeleni otpad

Frakcija otpada: Otpad od održavanja javnih površina i iz bašti (zeleni otpad)			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno iz domaćinstava	30	35	60
Prikupljeno od privrednih subjekata	-	-	15
Prikupljeno u centrima za reciklažu	-	-	10
Ukupno	30	35	85

8.4 Specijalni otpad

8.4.1 Životinjski otpad-leševi

Frakcija otpada: Životinjski otpad i leševi			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno od privrednih subjekata	-	-	20
Prikupljeno nakon eutanazije bolesnih životinja	-	-	1
Ukupno	-	-	21

U dosadašnjem periodu nije vršeno organizirano prikupljanje, tako da općina ne raspolaže podacima koje su količine ove vrste otpada. Do 2014 godine općina planira početi i sa organiziranim prikupljanjem ove vrste otpada, pa su na taj način i planirane količine kako je prikazano u tabeli. Planira se iznalaženje lokacije za ovu vrstu otpada. Na području općine Travnik postoje sljedeći proizvođači u oblasti mesne industrije: „Bajra” d.o.o. Travnik, „Smajić” d.o.o. Travnik i veći broj obrtničkih radnji-mesnica. Općinsko vijeće je također donijelo Odluku o osnivanju skloništa za životinje i higijenskog servisa i u toku su aktivnosti za iznalaženje adekvatne lokacije.

8.4.2 Opasni otpad

Frakcija otpada: Opasni otpad			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno iz domaćinstava	-	-	-
Prikupljeno od privrednih subjekata	-	-	-
Prikupljeno u centrima za reciklažu	-	-	-
Ukupno	-	-	-

8.4.3 Medicinski otpad

Frakcija otpada: Medicinski otpad			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno iz domaćinstava	-	-	10
Prikupljeno od privrednih subjekata	-	-	20
Prikupljeno u centrima za reciklažu	-	-	10
Ukupno	-	-	40

Općina planira u saradnji sa zdravstvenim ustanovama uvesti reda u ovu oblast na taj način da se medicinski otpad obradi u specijalnim aparatima, a zatim da se isti putem komunalnih poduzeća odlaže na deponiju.

8.4.4 Mulj iz otpadnih voda

Frakcija otpada: Mulj			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno iz uređaja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda	-	-	10
Prikupljeno iz uređaja za prečišćavanje industrijskih otpadnih voda	-	-	10
Prikupljeno iz uređaja za prečišćavanje otpadnih voda male privrede i javnih objekata (garaže, tržni centri, benzinske pumpe, autopraone i automehaničarske radionice i sl.)	-	-	10
Ukupno	--	-	30

Općina Travnik još uvijek nema instalirane pročištače otpadnih voda, ali se već u toku 2011 godine planira početi sa izradom projekata za instaliranje uređaja za tretman otpadnih voda.

8.4.5 Građevinski materijal i materijal od rušenja

Frakcija otpada: Građevinski otpad			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno od domaćinstava	50	100	300
Prikupljeno od privrednih subjekata	150	250	600
Prikupljeno u centrima za reciklažu	-	-	50
Prikupljeno od javnih radova (ceste i sl)	-	-	50
Ukupno	200	350	1.000

8.4.6 Kontaminirano tlo

Frakcija otpada: Kontaminirano tlo			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Ukupna količina tla iskopana u svrhu sanacije nekog područja	-	-	-
Ukupno	-	-	-

8.4.7 Slupana vozila, rezervni dijelovi i gume

Frakcija otpada: Automobilski otpad			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno iz automehaničarski radnji	-	-	10
Prikupljeno od auto otpada	-	-	20
Prikupljeno sa javnih površina nakon saobraćajnih nezgoda	-	-	10
Ukupno	-	-	40

U dosadašnjem periodu nije vršeno organizirano prikupljanje slupanih vozila, rezervnih dijelova i guma, tako da općina ne raspolaže podacima koje su količine ove vrste otpada. Ovo prikupljanje vrše auto-otpadi i općina ne raspolaže podacima koje su to količine

i da li imaju potrebna odobrenja. Do 2014 godine općina planira početi i sa organiziranim prikupljanjem ove vrste otpada, pa su na taj način i planirane količine kako je prikazano u tabeli.

8.4.8 Elektronski i elektronički otpad

Frakcija otpada: Elektronski i elektronički otpad			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno od domaćinstava	-	-	5
Prikupljeno od privrednih subjekata	-	-	10
Prikupljeno u centrima za reciklažu	-	-	10
Ukupno	-	-	25

U dosadašnjem periodu nije vršeno organizirano prikupljanje elektronskog i elektroničkog otpada, tako da općina ne raspolaže podacima koje su količine ove vrste otpada. Do 2014 godine općina planira početi i sa organiziranim prikupljanjem ove vrste otpada, pa su na taj način i planirane količine kako je prikazano u tabeli.

8.4.9 Kabasti otpad

Frakcija otpada: Kabasti otpad (namještaj i drugo)			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Prikupljeno od privrede	-	-	50
Prikupljeno u centrima za odlaganje kabastog otpada	50	120	350
Ukupno	50	120	400

8.5 Ukupno prikupljen otpad

Frakcija otpada: Ukupno prikupljen otpad			
Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Miješani otpad (6.2)	5.337,5	6.021	10.245,5
Otpad prikupljen odvojeno (6.3)	30	100	625
Specijalni otpad (6.4)	300	490	1.656
Ukupno (6.2+6.3+6.4)	5.667,5	6.611	12.526,5

8.6 Otpad odvezen na odlagališta

Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Regionalna deponija	3.637,5	6.021	10.245,5
Lokalna deponija	1.700	-	-
Ostalo	-	-	-
Ukupno	5.337,5	6.021	10.245,5

8.7 Analiza i zaključci

Analiza podataka o proizvodnji otpada, trenutnoj praksi upravljanja otpadom, te projekcijama, pokazuje da na području općine Travnik postoji niz problema koje treba rješavati u narednom periodu. Veliki procenat stanovništva nije uključen u organizovan odvoz komunalnog otpada (55% stanovnika nije uključeno u organizovani odvoz), u tom smislu Općina će trebati raditi na provedbi kampanja s ciljem podizanja nivoa svijesti, pojačati inspeksijski nadzor, osnovati komunalno-ekološku kontrolu, tražiti od MZ da se aktivnije uključe u rješenje problema.

Jedan od problema koji utječe na kvalitet usluge je i nedovoljan broj posuda za odlaganje otpada, pa će u općinskom budžetu trebati planirati sredstva za nabavku (tokom 2010 nabavljeno je 50 novih kontejnera).

Stepen iskorištavanja otpada, odnosno reciklaže je mali. U dosadašnjem periodu jedno privatno poduzeće je vršilo prikupljanje papira od fizičkih pravnih lica, a JKP "Bašbunar" je tokom 2010. godine također pokrenuo aktivnost na prikupljanju papira. Prikupljanje specijalnog i opasnog otpada je neorganizirano. Prepreku uspostavi integralnog upravljanja predstavlja i neefikasan sistem naplate. Općina će u narednom periodu dosljedno provesti Odluku o komunalnom redu (podnositi tužbe kod nadležnog suda). Visoki troškovi deponiranja komunalnog otpada opterećuju poslovanje komunalnog poduzeća i općine, te će u cilju smanjenja ovih operativnih troškova trebati izgraditi centar za upravljanje otpadom. U toku je izrada regulacionog plana čijim donošenjem bi se stvorile pretpostavke za izgradnju istog.

Također specijalni otpad nije adekvatno zbrinut, niti općina posjeduje podatke o tokovima i načinu zbrinjavanja tog otpada. Planiranim ciljevima za periodu 2011.-2016, namjerava se otkloniti dio navedenih problema, odnosno prije svega povećati broj proizvođača obuhvaćenih uslugom. Ne očekuje se značajnije povećanje stepena reciklaže. U tabeli u nastavku dat je proračun bilansa količina otpada koji nastaje u odnosu na planirane projekcije, koji pokazuje da će i 2014. godine, na području općine ostati određeni dio otpada nezbrinut, te da će uslijed toga postojati i dalje pritisak na okoliš u vidu nelegalnog odlaganja.

Zapremina tona/godina	2009	2010 (procjena)	2016 (cilj)
Ukupno proizvedeno	11.862	12.042	12.086,5
Ukupno prikupljeno	5.337,5	6.021	10.245
Razlika	6.254,5	6.021	1.841,5

9 Financiranje

Odlukom o komunalnom redu na području Općine Travnik utvrđen je način donošenja Cjenovnika komunalnih usluga na području Općine Travnik. Odredbama Odluke je predviđeno da Nadzorni odbor poduzeća donosi Cjenovnik, a na isti Općinsko vijeće Travnik daje saglasnost.

U augustu 2006 godine nakon provedene predviđene procedure stupio je na snagu Cjenovnik komunalnih usluga. U januaru donesene su izmjene Cjenovnika, a razlog za izmjene je usluga Regionalne deponije "Moščanica" i znatno veći transportni troškovi.

U decembru 2010 godine Općinsko vijeće je svojom Odlukom dalo saglasnost na Cjenovnik komunalnih usluga koji se primjenjuje od 01.01.2011 godine.

9.1 Tarifa za domaćinstva

Cjenovnikom komunalnih usluga predviđene su različite tarife (uvedene su 3 zone) za domaćinstva u urbanom djelu općine i u ruralnom djelu kako slijedi:

- I zona - cijena komunalnih usluga u urbanom području se naplaćuje po članu domaćinstva i to 3 KM/član domaćinstva
- II zona - cijena usluga u prigradskim mjesnim zajednicama se naplaćuje po članu domaćinstva i to 1,5 KM/član domaćinstva
- III zona – cijena usluga u ostalim mjesnim zajednicama se naplaćuje po članu domaćinstva i to 1 KM/član domaćinstva

9.2 Tarifa za privredni sektor

Za privredni sektor naplaćivanje komunalnih usluga se plaća po kvadratnom metru korisne površine i to 2 KM/m².

9.3 Stupanj naplate

Uvažavajući aktivnosti koje su preduzete u prethodnih nekoliko godina može se konstatovati da je došlo do povećanja stepena naplate koji iznosi:

- Stepen naplate za fizička lica 60%
- Stepen naplate za pravna lica 80%

9.4 Bilans stanja 2008 – 2010

1. JKP „Bašbunar“ d.o.o. Travnik

Ekonomski razvoj	2008	2009	2010
Prihodi	1.223.569,00	1.262.450,75	1.267.963,69
Naknade iz domaćinstava i ekonomskog sektora			
Prodaja recikliranog materijala			
Drugi prihodi			
Ukupan prihod	1.223.569,00	1.262.450,75	1.267.963,69
Troškovi proizvodnje	1.516.085,22	1.492.659,57	1.404.462,87
Osooblje	641.986,00	643.312,00	642.445,00
Materijali i sredstva	232.929,40	169.976,60	111.226,14
Drugi troškovi	189.969,00	225.328,18	209.190,04
Vanjske usluge	-	-	-
Državne takse	442.970,34	438.540,64	431.962,52
Provizija	-	-	-
Amortizacija	8.230,48	15.501,64	9.639,08
Ukupno proizvodnja	1.516.085,22	1.492.659,57	1.404.462,87
OPERATIVNI REZULTAT	1.223.569,00	1.262.450,75	1.267.963,69
FINANSIJSKI TROŠKOVI	1.516.085,22	1.492.659,57	1.404.462,87
REZULTAT	-292.516,22	-230.208,31	-136.499,10

2. JKP „Trebišnjica“ d.o.o. Travnik-Nova Bila

Ekonomski razvoj	2008	2009	2010
Prihodi	184.897,00	229.424,00	206.540,00
Naknade iz domaćinstava i ekonomskog sektora	142.352,00	188.495,00	163.758,00
Prodaja recikliranog materijala	-	-	-
Drugi prihodi	42.546,00	40.929,00	42.782,00
Ukupan prihod	184.897,00	229.424,00	206.540,00
Troškovi proizvodnje	230.942,00	268.768,00	253.851,00
Osoblje	121.024,00	134.789,00	128.251,00
Materijali i sredstva	37.094,00	39.425,00	38.445,00
Drugi troškovi	-	-	-
Vanjske usluge	59.405,00	65.415,00	59.477,00
Državne takse	12.664,00	28.434,00	27.244,00
Provizija	755,00	705,00	434,00
Amortizacija	-	-	-
Ukupno proizvodnja	230.942,00	268.768,00	253.851,00
OPERATIVNI REZULTAT	184.897,00	229.424,00	206.540,00
FINANSIJSKI TROŠKOVI	230.942,00	268.768,00	253.851,00
REZULTAT	-46.045,00	-39.344,00	-47.311,00

3. SRC „Vlašić“ d.o.o. Travnik

Ekonomski razvoj	2008	2009	2010
Prihodi	367.722,00	360.453,00	372.660,00
Naknade iz domaćinstava i ekonomskog sektora	147.088,00	146.981,00	149.064,00
Prodaja recikliranog materijala	-	-	-
Drugi prihodi	220.634,00	213.472,00	223.596,00
Ukupan prihod	367.722,00	360.453,00	372.660,00
Troškovi proizvodnje	398.677,00	353.611,00	366.243,00
Osoblje	139.606,00	124.305,00	138.242,00
Materijali i sredstva	63.385,00	45.605,00	45.400,00
Drugi troškovi	134.001,00	137.488,00	111.206,00
Vanjske usluge	17.884,00	3.434,00	7.288,00
Državne takse	418,00	519,00	418,00
Provizija	1.613,00	1.652,00	1.275.434,00
Amortizacija	41.770,00	40.608,00	62.414,00
Ukupno proizvodnja	398.677,00	353.611,00	366.243,00
OPERATIVNI REZULTAT	367.722,00	360.453,00	372.660,00
FINANSIJSKI TROŠKOVI	398.677,00	353.611,00	366.243,00
REZULTAT	-30.955,00	6.842,00	6.417,00

9.5 Procjena priliva sredstava iz budžeta

1. JKP „Bašbunar“ d.o.o. Travnik

Budžet	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Prihodi	1.280.643,32	1.299.852,97	1.332.349,29	1.372.319,77	1.427.212,56	1.491.437,12
Naknade od domaćinstava i komercijalnog sektora						
Prodaja recikliranog materijala						
Drugi prihodi						
Ukupno prihod	1.280.643,32	1.299.852,97	1.332.349,29	1.372.319,77	1.427.212,56	1.491.437,12
Troškovi proizvodnje	1.399.124,09	1.407.411,25	1.421.747,85	1.440.007,35	1.454.407,42	1.476.223,53
Osooblje	642.445,00	652.081,68	668.383,71	688.435,22	696.319,58	705.749,37
Materijali i sredstva	112.338,40	114.023,48	116.874,06	120.380,28	121.584,08	123.407,84
Drugi troškovi	211.281,94	214.451,17	219.812,44	226.406,82	228.670,89	232.100,95
Vanjske usluge	-	-	-	-	-	-
Državna taksa	423.323,28	416.973,43	406.549,09	394.352,61	398.296,14	404.270,58
Provizija	-	-	-	-	-	-
Amortizacija	9.735,47	9.881,50	10.128,53	10.432,39	10.536,71	10.694,77
Ukupno proizvodnja	1.399.124,09	1.407.411,25	1.421.747,85	1.440.007,35	1.454.407,42	1.476.223,53
OPERATIVNI REZULTATI	1.280.643,32	1.299.852,97	1.332.349,29	1.372.319,77	1.427.212,56	1.491.437,12
FINANSIJSKI TROŠKOVI	1.399.124,09	1.407.411,25	1.421.747,85	1.440.007,35	1.454.407,42	1.476.223,53
REZULTAT	-118.480,77	-107.558,28	-89.398,57	-67.687,58	-27.194,86	15.213,59

2. JKP „Trebišnjica“ d.o.o. Travnik-Nova Bila

Budžet	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Prihodi	260.212,00	284.533,00	298.807,00	311.995,00	324.670,00	345.254,00
Naknade od domaćinstava i komercijalnog sektora	207.228,00	227.950,00	239.348,00	251.315,00	263.881,00	277.075,00
Prodaja recikliranog materijala	-	950,00	1.045,00	1.098,00	1.207,00	1.328,00
Drugi prihodi	52.984,00	55.633,00	58.414,00	59.582,00	60.774,00	66.851,00
Ukupan prihod	260.212,00	284.533,00	298.807,00	311.995,00	324.670,00	345.254,00
Troškovi proizvodnje	275.694,00	289.937,00	301.534,00	310.580,00	321.980,00	341.219,00
Osooblje	140.891,00	150.046,00	159.556,00	161.569,00	168.049,00	181.321,00
Materijali i sredstva	40.094,00	39.425,00	38.445,00	41.225,00	41.695,00	43.007,00
Drugi troškovi	-	-	-	-	-	-
Vanjske usluge	64.650,00	67.882,00	71.276,00	74.840,00	78.582,00	82.510,00
Državna taksa	29.599,00	32.078,00	31.700,00	32.334,00	32.981,00	33.640,00
Provizija	460,00	506,00	557,00	612,00	673,00	741,00
Amortizacija	-	-	-	-	-	-
Ukupno proizvodnja	275.694,00	289.937,00	301.534,00	310.580,00	321.980,00	341.219,00
OPERATIVNI REZULTATI	260.212,00	284.533,00	298.807,00	311.995,00	324.670,00	345.254,00
FINANSIJSKI TROŠKOVI	275.694,00	289.937,00	301.534,00	310.580,00	321.980,00	341.219,00
REZULTAT	-15.482,00	-5.404,00	-2.727,00	1.415,00	2.690,00	4.035,0

3. SRC „Vlašić“ d.o.o. Travnik

Budžet	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Prihodi	391.293,00	409.926,00	428.559,00	447.192,00	465.079,00	484.381,00
Naknade od domaćinstava i komercijalnog sektora	156.517,20	163.970,40	171.423,60	178.876,80	186.031,20	199.752,30
Prodaja recikliranog materijala	-	-	-	-	-	-
Drugi prihodi	234.775,80	245.955,60	257.135,40	268.315,20	279.047,80	284.628,70
Ukupan prihod	391.293,00	409.926,00	428.559,00	447.192,00	465.079,00	484.381,00
Troškovi proizvodnje	369.293,80	371.954,60	374.810,40	377.666,20	396.549,50	412.411,40
Osooblje	138.242,00	138.242,00	138.242,00	138.242,00	156.007,70	171.014,40
Materijali i sredstva	45.400,00	45.400,00	45.400,00	45.400,00	45.400,00	45.400,00
Drugi troškovi	111.206,00	111.206,00	111.206,00	111.206,00	111.206,00	111.206,00
Vanjske usluge	7.579,52	7.871,04	8.162,56	8.454,08	8.624,20	8.720,20
Državna taksa	434,72	451,44	468,16	484,88	490,10	501,20
Provizija	1.326,00	1.377,00	1.428,00	1.479,00	1.501,20	1.545,40
Amortizacija	64.910,56	67.407,12	69.903,40	72.400,24	73.320,30	74.024,20
Ukupno proizvodnja	369.293,80	371.954,60	374.810,40	377.666,20	396.549,50	412.411,40
OPERATIVNI REZULTATI	391.293,00	409.926,00	428.559,00	447.192,00	465.079,00	484.381,00
FINANSIJSKI TROŠKOVI	369.293,80	371.954,60	374.810,40	377.666,20	396.549,50	412.411,40
REZULTAT	22.194,20	37.971,40	53.748,60	69.525,80	68.529,50	71.969,60

U planskom periodu očekuje se izdvajanje iz općinskog budžeta u iznosu od 100.000 KM na godišnjem nivou, i to 50.000 KM za unapređenje komunalne infrastrukture, a 50.000 za podršku projektima NVO u ovoj oblasti.

9.6 Analiza i zaključci

Cjenovnikom komunalnih usluga utvrđene su zone za naplaćivanje komunalnih usluga. Analizama je utvrđeno da cijena usluga u II i III zoni nije dovoljna da pokrije troškove komunalnih preduzeća. Cilj je bio da se nižom cjenom stimuliše stanovništvo da se uključi u organizovan odvoz komunalnog otpada.

Općinsko vijeće je svojim zaključkom dalo zadatak Službi za zajedničke i komunalne poslove da u roku od 6 mjeseci izrade izvještaj o početku primjene novog Cjenovnika komunalnih usluga, gdje će se razmotriti koji je efekat i donjeti smjernice za dalje aktivnosti.

Pravilnikom o kriterijima za utvrđivanje cijena komunalnih usluga predviđeno je da će Općina Travnik plaćati račune za izvršene komunalne usluge za korisnike koji primaju stalnu socijalnu pomoć od Centra za socijalni rad Travnik.

10 Informiranje javnosti

10.1 Informiranje korisnika o pruženim uslugama

Općina Travnik informacije građanima dostavlja na više načina:

- putem lokalnih sredstava informiranja
- putem web stranice općine
- odgovorima na vijećnička pitanja
- na sastancima sa mjesnim zajednicama

U općini Travnik postoji državni službenik koji u opisu poslova ima aktivnosti informisanja javnosti.

10.2 Programi podizanja svijesti

Ova oblast je još uvijek prilično neuređena iz razloga što nisu stvorene pretpostavke za kvalitetno upravljanje komunalnim otpadom.

Do sada nisu provođene aktivnosti na planu edukacije učenika u osnovnim i srednjim školama o potrebi preduzimanja aktivnosti u ovoj oblasti.

10.3 Analiza i zaključci

Postojeći sistem komuniciranja sa javnošću treba dalje unapređivati s ciljem aktivnijeg učešća javnosti. Građanima treba dati priliku da na adekvatan način iznose svoje prijedloge kako bi nadležna služba u sardnji sa komunalnim preduzećima razmatrala prijedloge, primjedbe i sugestije građana i iste implementirala na adekvatan način.

U narednom periodu treba izraditi programe podizanja svijesti građana i osmisлити način da se u saradnji sa osnovnim i srednjim i učenicima održe predavanja na ovu temu.

11 Specifikacija problema

11.1 Institucionalni problemi

Član 10. Zakona o otpadu Federacije BiH, propisuje da će se Kantonalnim propisom utvrditi zadaci općina u izradi općinskih planova gospodarenja otpadom koji trebaju sadržavati najmanje:

- programe o skupljanju opasnog otpada iz domaćinstava;
- programe za korištenje komponenti iz komunalnog otpada;

- programe za smanjenje procenta biorazgradivog otpada i ambalažnog otpada u komunalnom otpadu;
- programe za podizanje javne svijesti u gospodarenju otpadom;
- lociranje postrojenja za gospodarenje otpadom;
- suradnja između općina radi postizanja zadatih ciljeva.

Međutim Kanton, nije izradio ove propise, te također nije donesen kantonalni plan upravljanja otpadom.

I pored toga što je u Općini Travnik osnovana Služba za zajedničke i komunalne poslove i Služba za inspekcijski nadzor postojeće stanje nije na zadovoljavajućem nivou pa bi trebalo u narednom periodu:

- Osnovati odjeljenje komunalno-ekološke kontrole
- Poboljšati saradnju između nadležnih Službi za upravu
- Poboljšati efikasnost komunalnih inspektora

11.2 Pravni problemi

Općina Travnik je usvojila Odluke koje definišu komunalni red na području Općine Travnik, a u narednom periodu trebalo bi izvršiti sljedeće:

- Tražiti od nadležnog kantonalnog ministarstva da usvoji Zakon o komunalnim djelatnosti,
- Iznaci mehanizme za bolju naplatu,
- Poboljšati saradnju sa sudovima,
- Pratiti implementaciju općinskih Odluka i vršiti izmjenu istih ukoliko se uzkaže potreba,
- Inicirati donošenje Kantonalnog plana upravljanja otpadom,
- Prostornim planom utvrditi lokacije građevina i postrojenja za upravljanje otpadom,
- Donjeti Odluku o lokacijama kontejnera na cjelom području općine Travnik.

11.3 Infrastrukturni problemi

I pored značajnog poboljšanja u ovoj oblasti (u toku aktivnosti april-mjesec čistoće izvršena nabavka određenog broja uličnih korpi za smeće i parkovskih korpi za smeće, te je u 2010 godini izvršena nabavka 50 kontejnera) trebalo bi izvršiti sljedeće:

- Izvršiti nabavku oko 200 kontejnera
- Izvršiti nabavku oko 5.000 kanti za smeće
- Nastaviti aktivnosti nabavke uličnih i parkovskih korpi za smeće
- Izgraditi platforme za smještaj kontejnera
- U saradnji sa nadležnim službama staviti u funkciju smetljarnike u objektima kolektivnog stanovanja
- Izgraditi centar za upravljanje otpadom
- Izgraditi zelene otoke

Specijalni otpad nije adekvatno zbrinut. Općina ne posjeduje podatke o tokovima i načinu zbrinjavanja tog otpada. I pored postojanja određenog broja operatera za prikupljanje i obradu otpada, nema organizovanog sistema za prikupljanje:

- guma,
- ulja i masti,
- otpada životinjskog porijekla
- akumulatora
- medicinskog otpada,
- farmaceutskog otpada
- kabastog otpada

Stepen reciklaže na području opštine je vrlo mali.

11.4 Financijski problemi

Aktivnim pristupom Općine Travnik i komunalnih preduzeća poboljšana je procenat naplate za izvršene komunalne usluge ali bi trebalo izvršiti sljedeće:

- Povećati procenat uključenosti stanovnika u organizovan odvoz komunalnog otpada, kako bi se stvorile pretpostavke da komunalna preduzeća vrše usluge na ekonomskoj osnovi (trenutna cijena a pogotovo mali procenat uključenosti ne omogućava ekonomsko poslovanje),
- U saradnji sa sudovima iznaći mogućnost efikasnije naplate od dužnika,
- Iznaći mogućnost kroz Zakon o komunalnim djelatnostima iznalaženja mehanizma za efikasniji sistem naplate (usloviti izdavanje određenih dokumenata za neredovne platiše, na bazi pozitivnih iskustava za prekršaje u oblasti bezbjednosti saobraćaja).

11.5 Javna svijest

Javna svijest nije na zadovoljavajućem nivou, jer mali procenat građana je shvatio da je preduslov za dobre usluge i njihov doprinos.

Trebalo bi uraditi sljedeće:

- Redovnije informisati građane o aktivnostima (lokalna sredstva informisanja, web site),
- Izrada letaka
- Razmotriti mogućnost redovnih kontakt emisija
- Poboljšati saradnju sa mjesnim zajednicama

12 Ciljevi upravljanja otpadom za planski period

Općina Travnik će :

1. Povećati broj stanovnika koji je obuhvaćen organizovanim odvozom komunalnog otpada,
2. Ukloniti nelegalna odlagališta otpada i izvršiti sanaciju zemljišta,
3. Uspostaviti integralni sistem upravljanja otpadom i konačno odlaganje na regionalnu deponiju "Moščanica",
4. Definisati koncepte upravljanja za posebne vrste otpada,
5. Uspostaviti efikasan sistem naplate za izvršene komunalne usluge,
6. Postepeno uspostaviti sistem selektivnog prikupljanja otpada.

Cilj	Opis cilja	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Cilj 1	Povećati broj stanovnika koji je obuhvaćen organizovanim odvozom komunalnog otpada	55%	65%	80%	90%	92%	94%
Cilj 2	Ukloniti nelegalna odlagališta otpada i izvršiti sanaciju zemljišta	25%	50%	75%	90%	95%	100%
Cilj 3	Uspostaviti integralni sistem upravljanja otpadom i konačno odlaganje na regionalnu deponiju "Moščanica"	20%	35%	60%	80%	85%	90%
Cilj 4	Definisati koncepte za upravljanje posebnim vrstama otpada	15%	30%	60%	85%	88%	90%

Cilj 5	Uspostaviti efikasan sistem naplate za izvršene komunalne usluge	50%	60%	75%	85%	90%	95%
Cilj 6	Postepeno uspostaviti sistem selektivnog prikupljanja otpada	20%	35%	60%	80%	85%	90%

Na području općine Travnik došlo je do poboljšanja u ovoj oblasti u prethodnih 5 (pet) godina što se ogleda u sljedećem:

- počele su aktivnosti organizovanog odvoza komunalnog otpada sa cjelog područja općine,
- izvršena je nabavka novog vozila za prikupljanje otpada,
- sanirana je privremena deponija „Trivša“,
- počelo se sa korištenjem usluga regionalne deponije „Moščanica“ Zenica,
- nabavljen je veći broj posuda za otpad (kontejneri, ulične korpe za otpatke, obrtničke radnje i građani izvršili nabavku odgovarajućih posuda za otpad),
- od 2007 godine redovno se provode aktivnosti na poboljšanju estetskog izgleda grada i općine u mjesecu aprilu („April-mjesec čistoće“),
- češće se vrši odvoz komunalnog otpada na način kako je predviđeno odredbama Odluke o komunalnom redu,
- u prethodne 4 (četiri) godine sanirano oko 50 (pedeset) divljih deponija,
- usvojen Nacrt LEAP-a.

I pored znatnih poboljšanja stanje u ovoj oblasti nije ni blizu na zadovoljavajućem nivou iz sljedećih razloga:

- mali procenat stanovništava koji je uključen u organizovani odvoz komunalnog otpada (oko 50%), što se posebno odnosi na ruralna područja,
- neplaćanje komunalnih usluga od strane građana,
- postojanje velikog broja „divljih deponija“ (oko 230) koje se nalaze na cijelom području općine i iste su smještene u neposrednoj blizini saobraćajnica, što jako negativno utiče sa aspekta zaštite okoliša i sa aspekta mogućih zaraza (određen broj „divljih deponija“ je saniran više puta jer još uvijek nije uspostavljen adekvatan mehanizam da se građani koji vrše odlaganje otpada na nelegalnim odlagalištima adekvatno sankcioniše).

13 Program mjera

13.1 Program mjera za unaprjeđenje sistema za prikupljanje i odvoz otpada

R.b.	Opis mjere	Rok izvršenja	Odgovornost za izvršenje	Potrebna sredstva	Izvor sredstava
1	Izmjena propisa: <ul style="list-style-type: none"> • Prostornim planom utvrditi lokacije građevina i postrojenja za upravljanje otpadom • Donošenje odluke o lokacijama kontejnera 	2012-2013	Općina	-	.
2	Inicirati:	2011	Općina	-	-

	<ul style="list-style-type: none"> • Donošenje Kantonalnog plana upravljanja otpadom • Donošenje kantonalnog Zakona o komunalnim djelatnostima 				
3	Osnovati odjeljenje komunalno-ekološke kontrole	2012-2013	Općina	70.000 KM	Općina
4	Proširenje usluga na mjesne zajednice Karaula, Bjelo Bučje-Pulac, Goleš, Gluha Bukovica, Dub, Mehurić, Vitovlje, Mudrike, Šišava i Pokrajčići	2011-2012	Općina i komunalno poduzeće	781.140 KM	SIDA, Općina, Komunalno poduzeće
5	Organiziranje sakupljanja opasnog otpada iz kućanstava	2013-2014	Općina i komunalno preduzeće	50.000 KM	općina
6	Daljnje proširenje usluga <ul style="list-style-type: none"> • Izrada studije o tehničkim mogućnostima proširenja • Ocjena spremnosti građana da plate za uslugu • Ekonomska analiza izvedivosti 	2013-2016	Općina i komunalno poduzeće	U ovisnosti od rezultata tehn-ekonomske analize	Općina i komunalno poduzeće
7	Zamjena postojećih posuda za prikupljanje komunalnog otpada na području Općine Travnik (gradski dio, MZ Turbe, MZ Nova Bila i turističko područje Babanovac)	2012	Općina i komunalno poduzeće	166.760	Općina i komunalno poduzeće
8	Dalja zamjena postojeće dotrajale opreme (vozila i kontejneri)	2011-2016	Općina i komunalno poduzeće	50.000 KM na godišnjem nivou	Općina i komunalno poduzeće

13.2 Program mjera za unaprjeđenje sistema za iskorištavanje otpada

R.b.	Opis mjere	Rok izvršenja	Odgovornost za izvršenje	Potrebna sredstva	Izvor sredstava
1.	Izgradnja transfer stanice i reciklažnog dvorišta <ul style="list-style-type: none"> Izrada studije ekonomske i tehničke izvodivosti i isplativosti izgradnje transfer stanice i reciklažnog dvorišta Izgradnja transfer stanice 	2015-2016	Općina zajedno sa susjednim općinama Novi Travnik i Vitez	1.000.000 KM	- općina -fond za zaštitu okoliša - sredstva iz predpristupnih fondova
2	Uspostava sistema selektivnog prikupljanja otpada <ul style="list-style-type: none"> Podizanje javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada Izgradnja/nabavka infrastrukture za odvojeno prikupljanje 	2011-2016	Općina i komunalno poduzeće	50.000 KM	Općina i komunalno poduzeće

13.3 Program mjera za unaprjeđenje sistema za konačno odlaganje otpada

R.b.	Opis mjere	Rok izvršenja	Odgovornost za izvršenje	Potrebna sredstva	Izvor sredstava
1.	Sanacija postojeće deponije „Ovčarevo“ <ul style="list-style-type: none"> Izrada Plana aktivnosti zatvaranja i sanacije deponije Zatvaranje deponije (Presvlačenje površine inertnim materijalom) 	2012	Općina	<ul style="list-style-type: none"> 3.000 KM za izradu plana aktivnosti Za aktivnosti na zatvaranju 30.000 KM 	Fond za okoliš Federacije i Kantona

2	<p>Uklanjanje i sanacija divljih deponija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrada sheme lokacija divljih deponija sa prioritetima uklanjanja • Izvođenje radova na uklanjanju u sanaciji deponija • Obavješćavanje javnosti i mjesnog stanovništva o aktivnostima uklanjanja divljih deponija i zabrani ponovljenog odlaganja smeća na divlje deponije • Postavljanje znakova zabrane odlaganja smeća 	2011-2016	Općina i komunalno poduzeće	Koliko se na godišnjem nivou za ovo može izdvojiti sredstava (25.000 KM)	Općinski proračun
---	--	-----------	-----------------------------	--	-------------------

13.4 Program mjera za unaprjeđenje javne svijesti

R.b.	Opis mjere	Rok izvršenja	Odgovornost za izvršenje	Potrebna sredstva	Izvor sredstava
1	<p>Podizanje javne svijesti kroz godišnji natječaj za akcije UG</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organiziranje edukacije po MZ i u školama • Izrada i distribucija letaka • Organizacija prezentacija, javnih tribina i okruglih stolova 	2011-2016 na godišnjoj razini	Općina	5.000 KM	Općinski proračun
2	<p>Kontinuirano informisanje/obavješćavanje / upozoravanje javnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Web stranica, radio i televizija 	2011-2016	Općina	-	-
3	Uvođenje procedure evidentiranja novih	2011	Općina	-	-

	korisnika usluge prilikom izdavanja dozvola za rad za pravne subjekte				
--	---	--	--	--	--

14 Analiza rizika

U toku implementacije sljedeći rizici bi mogli ugroziti implementaciju Plana i dostizanje zacrtanih ciljeva:

- Nedonošenje Zakona o komunalnim djelatnostima
- Nepostojanje mehanizma za efikasan sistem naplate
- Loša saradnja nadležnih službi
- Neadekvatno sankcionisanje neplatiša komunalnih usluga
- Loše provedene kampanje podizanja svijesti građana

15 Monitoring

Po donošenju Plana treba se redovno pratiti implementacija istog na sljedeći način:

- Služba za zajedničke i komunalne poslove da redovno prati implementaciju i da svaka tri mjeseca zajedno sa službom za inspekcijski nadzor i komunalnim preduzećima, predlaže i provodi mjere koje s ciljem eliminisanja rizika koji ugrožavaju implementaciju
- Dostavljati redovne godišnje izvještaje (a po potrebi i češće) Odboru za urbanizam i komunalne djelatnosti Općinskog vjeća Travnik,
- Općinsko vjeće Travnik nakon analize dostavljenog Izvještaja usvaja Smjernice za djelovanje u narednoj godini

16 Korištena literatura

1. Zakon o upravljanju otpadom ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/03)
2. Zakon o upravljanju otpadom ("Službene novine SBK/KSB", broj 4/05)
3. Odluka o komunalnom redu ("Službene novine Općine Travnik", broj 18/09)
4. Nacrt LEAP-a
5. Radni material sa seminara u organizaciji SIDA

17 Prilozi

Proširenje područja koje je pokriveno organizovanim odvozom komunalnog otpada

Naziv projekta:	PROŠIRENJE PODRUČJA KOJE JE POKRIVENO ORGANIZIRANIM ODVOZOM KOMUNALNOG OTPADA U MZ Karaula, Bjelo Bučje-Pulac, Goleš, Gluha Bukovica, Dub, Mehurić, Vitovlje, Mudrike, Šišava i Pokrajčići
Vlasnik:	OPĆINA TRAVNIK
Svrha:	Proširiti područje koje je pokriveno organiziranim odvozom komunalnog otpada, - smanjiti uzroke nastanka "divljih deponija" - povećati broj korisnika komunalnih usluga za 5.000 novih korisnika u naredne 3 godine, a poseban akcenat dati na ruralna područja općine - poboljšati kvalitet usluga na urbanom području Općine Travnik
Obrazloženje projekta:	Trenutno na području općine Travnik je organiziranim odvozom komunalnog otpada obuhvaćeno oko 45% stanovništva, s tim što je u urbanom djelu općine organiziranim odvozom pokriveno oko 80% stanovnika, a na ruralnom području oko 20% stanovnika. Nabavkom kanti za otpad cilj je iste podijeliti građanima besplatno uz uslov da isti pristupe organiziranom odvozu komunalnog otpada. Nabavkom kontejnera stvorili bi se uslovi da se područje MZ Karaula, Bjelo Bučje-Pulac, Goleš, Gluha Bukovica, Dub, Mehurić, Vitovlje, Mudrike, Šišava i Pokrajčići kvalitetno pokrije posudama. Nabavkom adekvatnog specijalnog vozila stvorili bi se uslovi da odvoz komunalnog otpada vrši 6 puta sedmično (nedjelja bi bila izuzeta)
Kratak opis projekta:	Aktivnosti 1: Nabavka opreme (1 vozilo 9t, 150 kontejnera-1.1.m ³ , 1000 kanti-120 l) Aktivnost 2: Pokretanje procedure za izdavanje urbanističke saglasnosti za 50 lokacija i dogradnju garaže za smještaj novonabavljenog vozila Aktivnost 3: Raspisivanje javnog natječaja za izbor izvođača radova Aktivnost 4: Izgradnja 50 lokacija za kontejnere Aktivnost 5: Dogradnja i rekonstrukcija garaže sa smještaj novog vozila Aktivnost 6: Zapošljavanje 1 vozača i 2 pomoćna radnika za opsluživanje novog vozila Aktivnost 7: Potpisivanje ugovora sa novim korisnicima Aktivnost 8: Podjela opreme korisnicima Aktivnost 9: Izrada planova upravljanja Aktivnost 10: Nabavka 2 računara za administraciju Aktivnost 11: Provedba kampanje Aktivnost 12: prikupljanje i transport otpada Aktivnost 13: Tekuće održavanje lokacija i vozila
Trenutno stanje	<ul style="list-style-type: none"> - 45% stanovništva obuhvaćeno organiziranim odvozom komunalnog otpada - mali broj kontejnera (trenutno na području Općine Travnik postoji locirano 172 kontejnera) - mali broj građana posjeduje kante za otpad (trenutno na području Općine Travnik oko 540 građana posjeduje kante za prikupljanje otpada) - manje od 1% građana posjeduje kante za otpad, tj. oko 3% domaćinstava - Na području općine postoje samo 3 izgrađene lože za smještaj kontejnera i to u MZ Kalibunar
Očekivani rezultat	<ul style="list-style-type: none"> - do kraja 2014 godine uključiti novih 5.000 korisnika u organizovani odvoz komunalnog otpada, a u prvoj godini uključiti 600 novih korisnika - povećati prihod komunalnih poduzeća za 120.000 KM na godišnjem nivou na ime naknada za prikupljanje komunalnog otpada, a u prvoj godini prikupljanja povećati prihod komunalnih poduzeća za 40.000 KM
Mjerljivi pokazatelji i način verificiranja	Pokazatelj 1: 5.000 novih registriranih korisnika usluge, Verifikator 1: Kopija ugovora sa novim korisnicima Pokazatelj 2: Povećane količine odvezenog otpada na regionalnu deponiju, Verifikator 2: evidencija prijema otpada sa vage na regionalnoj deponiji.

Plan Implementacije:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nabavka opreme-april i juli 2011 2. Pokretanje procedure za izdavanje urbanističke saglasnosti za 50 lokacija i dogradnju garaže za smještaj novonabavljenog vozila– mart 2011 3. Raspisivanje javnog natječaja za izbor izvođača radova-mart 2011 4. Izgradnja 50 lokacija za kontejnere-juni 2011 5. Dogradnja i rekonstrukcija garaže sa smještaj novog vozila-juni 2011 6. Zapošljavanje 1 vozača i 2 pomoćna radnika za opsluživanje novog vozila-maj 2011 7. Potpisivanje ugovora sa novim korisnicima-juli 2011 8. Podjela opreme korisnicima-august 2011 9. Izrada planova upravljanja-maj i juni 2011 10. Nabavka 2 računara za administraciju-juni 2011 11. Provedba kampanje-mart, april, maj, juni, juli i august 2011 12. prikupljanje i transport otpada-septembar, oktobar, novembar i decembar 2011 13. Tekuće održavanje lokacija i vozila-septembar, oktobar, novembar i decembar 2011
Kapitalni troškovi	<ol style="list-style-type: none"> 1. nabavka specijalnog vozila nosivosti 9 t-nabavna cijena 260.000 KM 2. nabavka 150 kontejnera zapremine 1,1 m³-nabavna cijena bez PDV-a 66.000 KM 3. nabavka 1.000 kanti za otpad-nabavna cijena bez PDV-a- 54.000 KM 4. izgradnja 50 loža za smještaj kontejnera-60.000 KM 5. nabavka 2 računara-3.000 KM 6. troškovi izgradnje garaže za novonabavljeno vozilo-80.000 KM 7. troškovi reklame-3.000 KM UKUPNI KAPITALNI TROŠKOVI-526.000 KM
Operativni troškovi	<ol style="list-style-type: none"> 1. troškovi radnika (3 nova radnika)-40.440 KM 2. troškovi održavanja novo nabavljenog vozila-53.000 KM 3. troškovi održavanja lokacija-120.000 KM 4. ostali troškovi-8.700 KM UKUPNI OPERATIVNI TROŠKOVI-222.140 KM
Financiranje poslovne aktivnosti	<p>Za financiranje projekta ukupno je potrebno 781.140 KM čije financiranje bi se vršilo kako slijedi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sredstva od SIDA projekta – 383.000 KM (nabavka vozila, 150 kontejnera, nabavka 1.000 kanti i nabavka 2 računara) 2. Sredstva iz budžeta općine Travnik – 63.000 KM (izgradnja 50 loža za smještaj kontejnera i troškovi reklame) 3. Sredstva poduzeća – 302.140 KM

Aktivnost	Naziv aktivnosti	Mart	April	Maj	Juni	Juli	Avgust	Sept	Okt	Nov
Aktivnosti 1	Nabavka i isporuka opreme									
Aktivnosti 2	Pokretanje procedure za urbanističke									
Aktivnost 3	Raspisivanje javnog natječaja									
Aktivnost 4	Izgradnja lokacija za kontejnere od 5 m ³ (pet lokacija)									
Aktivnost 5	Dogradnja i rekonstrukcija garaže									
Aktivnost 6	Zapošljavanje 3 radnika									
Aktivnost 7	Potpisivanje ugovora sa novim korisnicima									
Aktivnost 8	Podjela opreme korisnicima									
Aktivnost 9	Izrada planova upravljanja									
Aktivnost 10	Nabavka 2 računara za administraciju									
Aktivnost 11	Provedba kampanje									
Aktivnost 12	Prikupljanje i odvoz otpada									
Aktivnost 13	Tekuće održavanje lokacija i vozila									

Zamjena postojećih posuda za prikupljanje komunalnog otpada

Naziv projekta:	Zamjena postojećih posuda za prikupljanje komunalnog otpada na području Općine Travnik (gradski dio, MZ Turbe, MZ Nova Bila i turističko područje Babanovac)
Vlasnik:	OPĆINA TRAVNIK
Svrha:	Izvršiti zamjenu postojećih posuda za prikupljanje otpada, - smanjiti uzroke nastanka "divljih deponija" - povećati broj korisnika komunalnih usluga za 1.000 novih korisnika u periodu do 2018 godine, a poseban akcenat dati na ruralna područja općine - izraditi lože za sve postojeće kontejnere (58 lokacija) - poboljšati kvalitet usluga na urbanom području Općine Travnik
Obrazloženje projekta:	Trenutno na području općine Travnik je organiziranim odvozom komunalnog otpada obuhvaćeno oko 45% stanovništva, s tim što je u urbanom djelu općine organiziranim odvozom pokriveno oko 80% stanovnika, a na ruralnom području oko 20% stanovnika. Nabavkom i zamjenom postojećih kontejnera stvorili bi se uslovi da se u gradskom području općine Travnik, MZ Turbe, MZ Nova Bila i na području turističkog naselja Babanovac izvrši zamjena postojećih posuda koje su u lošem stanju. Zamjenom postojeći posuda stvorili bi se uslovi za nastavak daljih aktivnosti, kako bi se postigao krajnji cilj općine-svako domaćinstvo da ima posudu za otpad, da sva javna mjesta budu pokrivena kontejnerima i uličnim korpama
Kratak opis projekta:	Aktivnost 1: Nabavka i isporuka opreme (172 kontejnera-1.1.m ³ , 66 uličnih korpi) Aktivnost 2: Pokretanje procedure za izdavanje urbanističke saglasnosti za 58 lokacija Aktivnost 3: Raspisivanje javnog natječaja za izbor izvođača radova Aktivnost 4: Izgradnja 58 lokacija za kontejnere Aktivnost 5: Zamjena postojećih posuda Aktivnost 6: Izrada planova upravljanja Aktivnost 7: Provedba kampanje Aktivnost 8: prikupljanje i transport otpada Aktivnost 9: Tekuće održavanje lokacija
Trenutno stanje	<ul style="list-style-type: none"> - 45% stanovništva obuhvaćeno organiziranim odvozom komunalnog otpada - mali broj kontejnera (trenutno na području Općine Travnik postoji locirano 172 kontejnera) - nedovoljan broj uličnih korpi (trenutno ima 66 uličnih korpi) - manje od 1% građana posjeduje kante za otpad, tj. oko 3% domaćinstava - Na području općine postoje samo 3 izgrađene lože za smještaj kontejnera i to u MZ Kalibunar
Očekivani rezultat	<ul style="list-style-type: none"> - Sve posude za otpad u tehnički ispravnom stanju - Za sve kontejnere izgrađene lože za kontejnere
Mjerljivi pokazatelji i način verificiranja	<p>Pokazatelj 1: zamjenjena postojeća 172 kontejnera, Verifikator 1: fotografije prije i poslije zamjene</p> <p>Pokazatelj 2: izgrađeno 58 loža za smještaj kontejnera, Verifikator 2: fotografije prije i poslije izgradnje</p> <p>Pokazatelj 1: zamjenjena postojećih 66 uličnih korpi, Verifikator 1: fotografije prije i poslije zamjene</p>
Plan Implementacije:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nabavka opreme (172 kontejnera-1.1.m³ , 66 uličnih korpi)-maj i juni 2014 2. Pokretanje procedure za izdavanje urbanističke saglasnosti za 58 lokacija- mart 2014 3. Raspisivanje javnog natječaja za izbor izvođača radova-februar 2014 4. Izgradnja 58 lokacija za kontejnere-juni i juli 2014 5. Zamjena postojećih posuda-august i septembar 2014 6. Izrada planova upravljanja 7. Provedba kampanje

	8. prikupljanje i transport otpada 9. Tekuće održavanje lokacija
Kapitalni troškovi	1. nabavka 172 kontejnera zapremine 1,1 m ³ -nabavna cijena bez PDV-a 75.680 KM 2. nabavka 66 uličnih korpi za otpad-nabavna cijena bez PDV-a- 18.480 KM 3. izgradnja 58 loža za smještaj kontejnera- 69.600 KM 4. troškovi reklame- 3.000 KM UKUPNI KAPITALNI TROŠKOVI-166.760 KM
Operativni troškovi	1. troškovi održavanja lokacija- 139.200 KM 2. ostali troškovi- 3.600 KM UKUPNI OPERATIVNI TROŠKOVI-142.800 KM
Financiranje poslovne aktivnosti	Za financiranje projekta ukupno je potrebno 309.560 KM čije financiranje bi se vršilo kako slijedi: <ol style="list-style-type: none"> sredstva iz budžeta općine Travnik – 166.760 KM (nabavka 172 kontejnera, nabavka 66 uličnih korpi i izgradnja 58 loža za smještaj kontejnera i troškovi reklame) sredstva poduzeća – 142.800 KM

Aktivnost	Naziv aktivnosti	Mart	April	Maj	Juni	Juli	Avgust	Sept	Okt	Nov
Aktivnosti 1	Nabavka i isporuka opreme									
Aktivnosti 2	Pokretanje procedure za urbanističke									
Aktivnost 3	Raspisivanje javnog natječaja									
Aktivnost 4	Izgradnja lokacija za kontejnere od 5 m ³ (pedeset osam lokacija)									
Aktivnost 5	Zamjena postojećih posuda									
Aktivnost 6	Izrada planova upravljanja									
Aktivnost 7	Provedba kampanje									
Aktivnost 8	Prikupljanje i transport otpada									
Aktivnost 9	Tekuće održavanje lokacija									

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA
OPĆINA TRAVNIK**

Općinski program upravljanja otpadom 2011. – 2016.

Juli/Srpanj 2011. godine